

LETO XIII. Stev. 208
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 18 dinarjev

Ljudska PRAVICA

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO".

RAZGOVORI SVETOZARJA VUKMANOVICA V HANOJU

POPOLNO SOGLASJE

o potrebi večje blagovne menjave in o drugih oblikah sodelovanja

Hanoi, 3. sept. (Tanjug) Jugoslovanska gospodarska delegacija pod vodstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukmanovića, ki je na uradnem obisku v DR Vietnamu, je imela danes popoldne uradne razgovore z delegacijo vietnamske vlade. V vietnamski delegaciji so bili ministrski predsednik Fam Van Dong, nadalje vietnamski prometni minister, ki je tudi podpredsednik planske komisije, minister za trgovino in njegov namestnik kakor tudi direktor nacionalne banke Vietnama. Na razgovorih sta se obe delegaciji seznanili z dosežanimi gospodarskim razvojem Jugoslavije in Vietnama ter izmenjali informacije o perspektivnih načrtih gospodarskega razvoja.

Ministrski predsednik Ho Si

Minh je včeraj priredil jugoslovanski delegaciji svečan sprejem, nocoj pa ji bodo priredili intimno večerjo.

Predsedstvo vietnamske vlade je nocoj objavilo komuniké o obisku jugoslovanske gospodarske delegacije v Vietnamu in o jugoslovansko-vietnamskih razgovorih. Poročilo poudarja, da je prišlo med obiskom jugoslovan-

ske gospodar. delegacije jasno do izraza prijateljstvo med obema deželama. Jugoslovanska delegacija je imela priložnost seznaniti se z velikimi naporii vietnamskega naroda v izgradnji dežele kakor tudi z njegovo trdno voljo, da z miroljubnimi in demokratičnimi sredstvi doseže združitev dežele na podlagi ženevskega sporazuma. Jugoslovanska delegacija je izrazila zadovoljstvo spricho tega vietnamskega stališča. Na razgovorih, je rečeno v komunikéju, sta obe delegaciji izmenjali misli o gospodarskem položaju v Jugoslaviji in Vietnamu. Dosegli sta popolno soglasje o potrebi intenzivnejše in uspešnejše blagovne menjave kot tudi drugih oblik sodelovanja. Obe strani sta določili delegaciji strokovnjakov, ki se bosta pogajali o konkretnih vprašanjih.

Na koncu komunikéja je rečeno, da so potekali razgovori v vzdušju iskrenosti, prijateljstva in medsebojnega razumevanja in da je obisk jugoslovanske delegacije prispeval k zboljšanju odnosov med Jugoslavijo in Vietnamom.

Svetozar Vukmanović pojde v Mongolijo
Beograd, 3. sept. (Tanjug). — Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović je sprejel povabilo mongolske vlade in bo od 14. do 16. septembra obiskal Mongolsko ljudsko republiko.

Jutri sestanek Varnostnega sveta OZN

New York, 3. sept. (Reuter). — V četrtek se bo sestal Varnostni svet OZN in razpravljal o zahtevi Malaje, da bi jo sprejeli v OZN. To zahtevo je predložila malajska vlada generalnemu sekretarju OZN Dagju Hammarskjöldu 31. avgusta.

Včeraj nič novega v razorožitvenem odboru

London, 3. sept. (Tanjug) Danes popoldne je bila 154. seja ožjega razorožitvenega odbora OZN, ki ji je predsedoval kanadski delegat Ritchie in je trajala kakor uro. Novih predlogov ni bilo, ameriški delegat Stassen pa je zadal sovjetskemu delegatu Zorinu več vprašanj, na katera pa ta ni odgovoril, marveč je samo izjavil, da bo sovjetska delegacija jutri pripravljena razpravljati o poglavitnih vprašanjih razorožitve.

Ob svojem povratku iz Washingtona je ameriški delegat v ožjem razorožitvenem odboru Stassen izjavil, da so razgovori, čeprav so počasi napredovali, približali obe strani eno drugi in da bo kmalu postavljena osnova za opustitev proizvodnje atomskih bomb.

TEDEN OTROKA BO DAL PRISPEVEK K PROGRAMU DRUŽBENE SKRBI ZA OTROKA

Zdrave rasti in skrbne vzgoje naših otrok ne smemo zanemariti

Izkoristili bomo možnosti, ki jih nudijo stanovanjske skupnosti

Ljubljana, 3. sept. — Prvi stavek propagandnega letaka na letošnji Teden otroka se glasi: »V naši socialistični deželi smo ustvarili pogoje, v katerih postaja skrb za otroke in za njihovo vzgojo stvar vse družbe in slehernega državljanca.«

Na najbolj pereče probleme, pri katerih je pomoč družbe predvsem potrebna, pa opozarjajo programi, ki jih vsako leto ob Teden otroka izdelajo v sodelovanju družbene organizacije in ustanove, ki vključujejo v svoje programe delo in skrb za otroke.

Smernice, sprejete ob Teden otroka, so vodilo za vse nadaljnje delo prek leta. Letos bo Teden otroka od 30. septembra do 6. oktobra, vključno s 7. oktobrom kot mednarodnim dnevom otroka.

Akcija Tedna otroka bo razgibala dejavnost po občinah in

okrajih, danes pa se je tudi že sestal republiški pripravljalni odbor, ki je povabil v svoj krog najvidnejše predstavnike ustanov, družbenih organizacij in organov, ki sodelujejo na najrazličnejših področjih družbene skrbi za otroke in mladino.

Vsekakor je razveseljiva ugotovitev tega sestanka, da družbena skrb za otroke nikakor nima več kampanjskega značaja, temveč da se vse bolj uveljavlja sistematično in kontinuirano prizadevanje, kako čimbolj vsestransko sodelovati pri razvoju in oblikovanju našega mladega rodu. Zaradi tega so tudi na osnovi analize dosedanjega dela sklenili, začeto delo, nadaljevati ter strniti vsa prizadevanja v splošno geslo: zagotoviti otrokom vsestranski zdrav in pravičen razvoj.

Glede na potrebe in zahteve bo moč v sleherni občini prilagoditi to geslo krajevnim razmeram. Veliko stvarnih osnov za razvoj najrazličnejših oblik dela z otroki pa nudijo tudi stanovanjske skupnosti. V okviru letih bo moč urediti mnogo stvari, ki jim posamezne družine ne morejo biti kos, pa najsi gre za ureditev igrišč, prostorov, kjer bodo otroci pod nadzorstvom preživljali prosti čas, krožkov itd. Razumljivo je, da geslo zajema tudi našo skrb za gradnjo šol, za ureditev šolskih mlečnih kuhinj, šolskih vrtcev in ustanov za predšolske otroke. Prav tako imajo nadvse pomembne naloge naše zdravstvene organizacije in ustanove.

M. N.

DOPUSTI IN PROIZVODNJA

V juliju smo v Sloveniji zaznamovali še nikoli doseženi obseg turističnega prometa, v industrijski proizvodnji pa je prišlo do zastoja

Se bolj kakor prejšnja leta se je letos zgostilo odhajanje delovnih ljudi na letni dopust v obeh poletnih mesecih — juliju in avgustu. Po pravkar zbranih podatkih o gibanju turizma v juliju smo v tem mesecu zaznamovali rekordni turističen promet, večji kakor je bil v katerikoli mesecu prejšnjih let, in to čeprav doseže turizem vsako leto svojo kulminacijo šele v avgustu.

Po teh podatkih je število prenočitev v Sloveniji naraslo od 62.000 v aprilu, 98.000 v maju in 195.000 v juniju, kar na 319.000 v juliju, pri čemer je bilo v juliju za 60% več prenočitev kakor lani v istem mesecu in za 20% več kakor predlanskim, ko smo imeli najboljšo povojno turistično leto. Posebno značilno je pri tem, da je letošnji izredni razmah turizma pripisati v prvi vrsti domačim gostom, kajti prenočitve inozemskih gostov so letos v juliju še vedno precej zaostajale za letom 1955, čeprav je bilo njih število večje kakor lani.

DOBO DOPUSTOV JE TREBA RAZTEGNITI

Kopičenje dopustov delovnih ljudi prav v dveh poletnih mesecih pa ima tudi svojo senčno plat. Nesmotno je za turistične gospodarske organizacije, razen tega pa povzroča zastoje in motnje v naši proizvodnji in v prometu. Naše železnice so v juliju in avgustu komaj zmagovale naval dopustnikov, ki jim je vožnja z družino in kovčki v nabito polnih vagonih povzročala nemalo jeze in težav. Marsikateri nevednostni bi se lahko izognili, če bi dobo dopustov raztegnili, če bi bolje izkoristili zlasti predsezono, saj je dopust n. pr. v maju in juniju prav tako vabljiv in prijeten. Hkrati pa bi lahko bolje in smotrneje izkoristili obstoječe zmogljivosti turističnih objektov, ki so bili letos v celoti zasedeni povojno le v obeh poletnih mesecih. Tudi penzijske cene bi lahko bile nižje, če bi bila turistična sezona daljša. Tako pa morajo turistične gospodarske organizacije v kratki dobi sezono toliko zaslužiti, da lahko krijejo režijo za vse ostalo leto. Podjetja, ki imajo svoje počitniške domove,

prav tako malo skrbe, da bi bili ti domovi bolje izkoriščeni že v predsezoni in posezoni. Letos so naše turistične gospodarske organizacije uvedle popuste na penzijske cene v predsezoni in posezoni. Vendar kaže, da so ti popusti bodisi nezadostni ali pa premalo popularizirani.

Ne gre pa tu zgolj za boljše izkoriščanje naših turističnih objektov. Kopičenje dopustov v poletnih mesecih povzroča tudi nemajhne težave v proizvodnji, kar opažamo predvsem v Sloveniji. Nagli vzpon naše industrijske proizvodnje, ki smo ga zabeležili letos v prvih petih mesecih, se

(Nadaljevanje na 2. strani)

SEJA GLAVNEGA ODBORA SZDL SLOVENIJE

Sporočamo, da bo seja Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije dne 6. septembra 1957 ob 10. uri v Klubu ljudskih poslancev LRS v Ljubljani, Puharjeva 13.

Dnevni red:

1. Volitve v ljudske odbore.
2. Razno.

ORGANIZACIJSKI SEKRETARIAT SZDL SLOVENIJE

PO CETRTEM MACMILLANOVEM PISMU BULGANINU

Dopisovanje brez smotra

V Londonu prevladuje mnenje, da bi bilo bolje, če bi nadaljnjo izmenjavo pisem opustili, ker je zgolj propagandnega pomena

London, 3. sept. (Tanjug) V odgovoru predsednika angleške vlade Macmillana na pismo predsednika sovjetske vlade maršala Bulganina niso napovedane nobene spremembe v stikih med obema deželama in v Londonu menijo, da to pismo tudi ne bo mnogo vplivalo na razgovore o razorožitvi, čeprav je bil to eden izmed Macmillanovih ciljev.

Glavni del Macmillanovega pisma, objavljenega tik pred današnjim sestankom ožjega razorožitvenega odbora, obsega 1300 besed in se nanaša na razorožitve. Mnenju predsednika angleške vlade, da bi morala Sovjetska zveza izreči »eno besedo«, pa bi zagotovili »dejanski napre-

dek«, posveča današnji londonski tisk glavno pozornost. Hkrati poluradni krogi poudarjajo, da je Velika Britanija vzlic Macmillanovemu pismu pripravljena sprejeti predlog o prekinitvi razgovorov v ožjem odboru. V Londonu je vzbudilo pozornost, da predsednik vlade ni govoril o sovjetskih interkontinentalnih raketa.

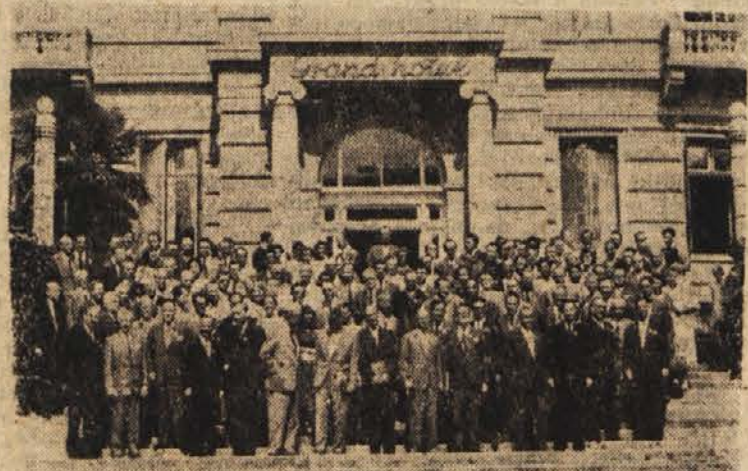
Ko piše »Manchester Guardian« o izmenjavi pisem s posebnim ozirom na razorožitve, izraža mnenje, da je vsebina pisma »dobra«, da pa »ne zadostuje, ker so zahodne države odobrile dela svojih načrtov pogojno vezale na odobritev drugih, »vezane« posle pa je težko skleniti. Vse ali nič, se običajno konča z nič, sklepa časnik. Glede ostalih vprašanj, o katerih je pisal predsednik angleške vlade — evropska varnost, Srednji vzhod ter trgovina in kulturni stiki med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo, ni ničesar razen vpludnih besed, v katerih se ponavljajo

dobro znane stvari, piše »Times« in izraža mnenje, da Macmillanovo pismo pravzaprav kaže, da »ta podaljšana izmenjava pisem o več mednarodnih vprašanjih ne vodi h konstruktivnemu cilju in da bi bilo bolje, če bi jo opustili.«

Konservativni »Daily Telegraph« piše, da je Macmillan z vsakim dosedanjim pismom — napisal pa je štiri, izbojeval propagandno zmago za Zahod.

Spot nesreča v planinah?

Tik pred zaključkom lista so nam sporočili iz Kranjske gore, da sta se včeraj zgodaj jutraj napotila iz planinske kočice v Tamarju v Planici v ostenje Travnika ali Sit hrvatska alpinista Ervin Hauerer iz Zagreba in Silvijska Verša z Reke. Ker se do noči nista vrnila in je bilo v planiškem kotu včeraj izredno slabo vreme, so poklicali na pomoč gorske reševalce, ki so se iz Ljubljane napotili sinoči ob desetih.

Na III. mednarodnem sestanku za biološko standardizacijo v Opatiji, ki mu prisostvuje blizu 150 strokovnjakov iz 33 dežel, so včeraj prebrali več referatov o pripravljanju cepiv proti gripi. Na sliki: Udeleženci mednarodnega sestanka za biološko standardizacijo

KONGRES BALKANSKIH IGER 18 Jugoslovancev v balkanski reprezentanci

Atene, 3. sept. (Tanjug) Kongres balkanskih atletskih iger je danes sprejel predlog kapetana balkanske reprezentance, Jugoslovanskega športnega delavca Arturja Takaca, o sestavi balkanske reprezentance, ki se bo 4. s. in 6. oktobra srečala v Atenah s Skandinavijo. Po tem predlogu je prišla v balkansko reprezentanco po trojica atletov, ki so v vsaki disciplini dosegli najboljše rezultate na XVI. balkanskih igrah. Rezerva je po uspehu četrti atlet.

Po tem kriteriju je v balkanski reprezentanci iz Jugoslavije 18 tekmovalcev in tri rezerve, iz Grčije 9 (4), Bolgarije 12 (2) in Romunije 13 (3). Med jugoslovanskimi atletov so v balkanski reprezentanci: Grujić, Radišić, Mugoša, Skrinjar, Stojanović, Marjanović, Miller, Lešek Račić, Bežjak, Vujačić, Pavlović, Sabolović in Trifunović. Rezerve so: Murat, Lukman in Radošević.

Reprezentanca Skandinavije bo sestavljena iz švedskih, norveških, danskih, finskih in islandskih atletov.

VPRIPRAVLJENA NAPOVED

VREMENSKA NAPOVED

za sredo 4. septembra

Delno izboljšanje, vendar še hladno in spremenljivo do pretežno oblačno. Se nagnjenost k neznatnim padavinam. Temperatura ponoči med 6 in 12, podnevi 18, v Primorju 20 stopinj C.

NAŠI PREDVOLILNI RAZGOVORI

Sanirali smo podjetja

Odgovarja Ciril Kos, predsednik Občinskega ljudskega odbora v Tolminu

Katere so bile največje skrbi in seveda tudi uspehi tolimske občine od upostavitve novega komunalnega sistema?

»Največji problem v naši občini so bila nekatera podjetja, ki niso bila sposobna samostojnega življenja. Trudili smo se, da smo slednjim uspeli ta podjetja sanirati. Mlin na Slapu, ki je zašel v finančne težave, se je združil z industrijskim valjenim mlinom v Ajdovščini. Gostinsko podjetje »Soča« v Mostu na Soči smo rešili propada s tem, da je prešlo iz kolektivnega upravljanja pod upravo KZ. Sedaj dela dobro in so gostje s področja zelo zadovoljni. Tudi hotel »Krn« v Tolminu, ki je predlanskim imel okoli 300 tisoč poslovne izgube, je z namestitvijo novega upravnika zboljšal gospodarjenje in postrežbo. Obrtno združbo podjetje »Jelka« v Tolminu smo poskušali rešiti propada s priključitvijo k tovarni pohištva v Podmelcu, toda dodatno so ugotovili večjo denarno izgubo in druge nerednosti in smo zato morali na zadnji seji ljudskega odbora predlagati to podjetje v prisilno likvidacijo. Čevlarskemu podjetju »1. maj« v Mostu na Soči bo občina pomagala omiliti finančne težave, v katere je zašlo zaradi novih planskih določil, z začasno pavsalno obdavčitvijo. Zaradi boljšega gospodarjenja se je »Remont« v Mostu na Soči združil z enakim obratom v Tolminu, vtem ko se je mehanična delavnica v Mostu na Soči priključila kot poseben obrat podjetju Gozdno gospodarstvo. Najhuši udarec za vso občino je bila izguba gradbenega podjetja »Standard«, ki je zaradi slabega gospodarjenja prešlo v prisilno likvidacijo. Podjetja smo slednjim uspeli

sanirati in to imamo za največji uspeh občinskega ljudskega odbora. V prihodnje pa si obetamo veliko sadov od zbora proizvajalcev.

Kako si to zamišljate?

»Občina nima inšpekcijske službe, ki bi imela vpogled v notranje stanje podjetij. Doležljivi niso imeli v svojih organih dovolj zastopnikov iz vseh podjetij. Od zbora proizvajalcev torej pričakujemo, da bo ljudskemu odboru omogočil tesnejše stike in boljši vpogled v gospodarjenje in ostalo problematiko kolektivov.

Kdaj bodo zbori volivcev in o čem boste na njih razpravljali?

»Zbori volivcev bodo v naši občini od 8. do 22. septembra. Na njih bodo mimo izbire kandidatov in razprave o tehničnih vprašanjih v zvezi z volitvami govorili tudi o gospodarskem in splošnem razvoju Tolminske v zadnjih petih letih. Pripravili smo skupaj z organizacijami SZDL stvarno gradivo za razpravo, ki naj prikaže velik napredek občine po priključitvi k Jugoslaviji. Na zborih volivcev in sestankih krajevnih organizacij SZDL bomo namreč govorili tudi o deseti obletnici priključitve Primorja k matični domovini.

Kakšen bo sestav novega ljudskega odbora?

»Po sklepu zadnje seje občinskega ljudskega odbora bo novi ljudski odbor štel skupaj 49 odbornikov, vtem ko jih ima sedanjih 45. V občinskem zboru bo 28 predstavnikov, v zboru proizvajalcev pa 21. Volilni seznam so v glavnem sestavili po enega odbornika iz vsakega območja. V občinski zbor 21 volilnih enot ter 20 za zbor proizvajalcev. Po veljavnem ključu bodo za občinski zbor v petnajstih enotah izvolili po enega odbornika, petih po dva ter v volilni enoti Tolmin tri odbornike. Po en odbornik bo prišel na vsakih 498 prebivalcev. Za zbor proizvajalcev kmetijske skupine pa bodo v šestih enotah izvolili po enega odbornika, industrijske skupine pa v štirinajstih enotah 15 odbornikov. V kmetijski skupini bodo na vsakih 443 proizvajalcev izvolili po enega odbornika, industrijski pa zaradi večjega deleža pri bruto produktu po enega na vsakih 99 proizvajalcev. Vseh volilnih upravičencev je v naši občini nekaj nad 9700.

M. D.

Rekordno število razstavljalcev

Razstavili bodo izdelke, ki sodijo med najboljše, kar je ustvarila tehnika

Zagreb, 3. sept. — Za letošnji jesenski mednarodni zagrebški veselejem je značilno rekordno število razstavljalcev. Na veselejem bo razstavilo svoje izdelke, ki sodijo med najboljše, kar je ustvarila zadnje čase tehnika, nad 1500 razstavljalcev. Treba je poudariti, da se bo v razstavnih paviljonih bržčas bil hud konkurenčni boj, ker bo razstavila vsaka država in vsako podjetje takšne izdelke, ki jih je spričo tehničnih oblik in lepe izdelave kaj lahko spraviti v denar.

Uprava Zagrebškega veselejma je storila vse, kar je bilo v njenih močeh, da je sejemski prostor razširila in tehnično lepo uredila. Na prostoru, ki meri nad 465.000 m², so zgradili 23 velikih paviljonov in več manjših. Tehnična in servisna služba pa se nenehno izpopolnjuje. Letos bodo obiskovalci veselejma videli tudi več novih paviljonov; med njimi se najbolj odlikuje paviljon ZDA.

NAD 800 DOMAČIH RAZSTAVLJALCEV

Letošnjega Zagrebškega veselejma se bo udeležilo nad 800 domačih razstavljalcev. Mnogi so že napovedali tehnične novosti, s katerimi nameravajo presenetiti obiskovalce in konkurenco. Med razstavljalci bo največ predstavnikov industrije iz Hrvatske, dalje iz Srbije, Slovenije in ostalih republik. Domači razstavljalci so zasedli doslej 43.000 m² odprtega razstavnega prostora. Mnoga podjetja pa so najela nad 10.000 m² prostora na starem delu veselejma, kjer bosta razstava »Družina in gospodinjstvo 1957« in prvi otroški sejem Jugoslavije.

NOVI PROIZVODI NA VESELEJMU

Domači razstavljalci bodo razstavili nad 5000 vrst proizvodov, med njimi mnogo takšnih, ki jih še nismo videli v prodajalnih trgovinskih omrežjih. Zlasti zanimivi bodo fotoaparati in front-

fotometri podjetja »Zrak« iz Sarajeva, diaprojektorji za projekcijo filmov pri dnevni svetlobi brez zatemnitve oken, ki jih izdeluje tovarna »Tos« iz Ljubljane, stabilne naprave za gašenje požara z ogljikovo kislino, izdelek »Pastora« iz Zagreba itd.

Sodeč po vestih iz uprave veselejma bo letošnji Zagrebški jesenski veselejem v znamenju vskladene blagovne ponudbe. Domači in tuji razstavljalci so se potrudili, da bodo razstavili proizvode, po katerih je povpraševanje veliko. To velja zlasti za tehnične izdelke za gospodinjstvo. Čeprav bodo tudi letos razstavljeni veliki stroji za rudarstvo, kmetolome, gradbeno industrijo, kmetijstvo in ostale industrijske panoge, bo mnoge razstavljenih predmetov usmerjenih na množično potrošnjo. Med takšne sodi tudi električna ščetka za čiščenje obleke z vdelanim sesalcom prahu, ki jo bo razstavil »Obod« s Cetinja, ženski bicikel krasne izdelave, izdelek tovarne »Lasta« iz Sarajeva, cela vrsta novosti radioindustrije in mnogo predmetov, ki jih bodo razstavili tuji razstavljalci.

N. P.

S IV. mednarodnega frizerskega festivala v Opatiji

V Opatiji je bil od 31. avgusta do 2. septembra tradicionalni IV. mednarodni frizerski festival, na katerem je razen naših frizerjev sodelovalo 15 frizerskih mojstrov iz Francije, Belgije, Madžarske in Zahodne Nemčije. Skupno je bilo 65 tekmovalcev. Prvo nagrado

Grand prix za žensko frizuro, kjer je tekmovaljevo obsegalo moderno dnevno frizuro »Opatija«, večerno frizuro, frizuro »Svobodni stil« in frizuro »Visoka fantazija«, je dobil Nemec Fritz Kopp. Nagradjen je bil z zlatim glavnikom, pokalom in denarno nagrado. Izmed naših udeležencev je bila na tem tekmovanju najboljša Zagrebčanka Marija Placer, ki je dosegla tretje mesto. Jugoslovani so se lepo plasirali tudi v moškem striženju, kjer so osvojili tretje, četrto in peto mesto, in v ženskem friziranju cocktail frizur, kjer so zasedli drugo in tretje mesto. — Na sliki: Ljubljanka Slavka Avsec s svojim modelom Sonjo Pirc med tekmovanjem v »cocktail frizuri«

DNEVNIK

Na obmejnem prelazu pri Horgošu so večeraj reparirali 37 madžarskih beguncev, ki so izrazili željo, da bi se vrnili na Madžarsko. Navzoči so bili predstavniki jugoslovanskih in madžarskih oblasti, kakor tudi predstavnik visokega komisarja OZN za begunce.

Glavni urednik in izdajatelj indijskega časnika »Economic review« H. D. Malaviya, ki se mudi te dni v Jugoslaviji, si je večeraj ogledal kmetijsko posvetilo »Pobeda« pri Subotici in splošno kmetijsko združbo v Novem Bečuju, sinoči pa je odpotoval v Ljubljano, kjer se bo seznanil s poslovanjem specializiranih splošnih kmetijskih združenj ter obiskal več tovarn. Obiskal bo tudi Reko. Indijski urednik se predvsem zanima za kmetijstvo in delavsko samoupravljanje.

Razstavo fotografij »Nova Kitajska v izgradnji socializma« bodo odprli v Beogradu 5. septembra. To razstavo, ki bo trajala do 25. septembra, bo odprl sekretar sekretariata za informacije Zveznega izvršnega sveta Jovan Marinović.

Kongresa mednarodne federacije gradbenih in lesnih delavcev v Münchnu od 16. do 19. septembra se bosta udeležila tudi predsednik Centralnega odbora sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije Sava Medan in predsednik Centralnega odbora sindikata lesnih delavcev Jugoslavije Josip Bosnar.

Belgijski minister za prosveto Leo Collard bo s svojo soprogo prispel 8. septembra na obisk v Jugoslavijo in bo gost predsednika odbora za prosveto in kulturo Zveznega izvršnega sveta Rodoljuba Colakovića. Z njim bodo prišli direktor Generalne direktorije za umetnost in književnost prosvetnega ministristva Emil Langui, sekretar kabineta ministra za prosveto in narodni poslanec Marcel Hicter in se-

kreter ministristva za prosveto Abel Dubois. V Jugoslavijo bodo ostali do 19. septembra in bodo razen Beograda obiskali tudi Skoplje, Ohrid, Dubrovnik in Zagreb. Dogovarjali se bodo tudi o kulturnem sodelovanju v letu 1957/58.

Na večeršnjem sestanku predsedstva republiških sindikatov Makedonije so v zvezi s pripravi na bližnje volitve v ljudske odbore opozorili na potrebo intenzivne dejavnosti sindikalnih organizacij. Sindikalne podružnice naj bi posebej pomagale organizirati zborove volivcev v gospodarskih organizacijah, na katerih bodo kandidirali odbornike za občinske zbore proizvajalcev. Poudarili so, naj bi za odbornike v zborih proizvajalcev predlagali predvsem neposredne proizvajalce, zlasti pa mladino in ženske.

V puljski ladjedelnici so dogradili novi tramper »Uljanik«, prvo ladjico z 10.500 ton nosilnosti, ki so jo zgradili v tej ladjedelnici. Ladja doseže hitrost okoli 14 vozlov, poganja pa jo Diesel motor s 4800 KS, ki so ga prav tako zgradili v puljski ladjedelnici. »Uljanik« bo vzdrževal zvezo z daljnim Vzhodom.

Na Zagrebškem veselejem bo od 15. do 20. septembra avkajska prodaja uvoznega blaga za široko potrošnjo, ki jo je organizirala Zveza trgovinskih združenj Jugoslavije. Vrednost blaga v tej prodaji bo znašala nad 500 milijonov dinarjev.

Na vsem področju Makedonije se še nadalje širi epidemija gripe, ki je zajela številne kraje v titoveškem, bitolskem, tetovskem, štipskem, ohridskem in kumanovskem okraju. Do konca avgusta so registrirali v Skoplju 2300 primerov obolenj za gripo. Stevilo obolenih ljudi pa še vedno narašča. Vendar je bolezen lažja značaja.

Kulturne VESTI

POLJSKA FILMSKA DELEGACIJA V JUGOSLAVIJI

V Beograd je očeraj prišla delegacija poljskega filmskih delavcev. Poljska delegacija vrača obisk skupini jugoslovanskih filmskih ustvarjalcev, ki so pred nekaj meseci bili v gosteh na Poljskem. Včeraj so si poljski gostje ogledali nekatere naše filme, med njimi baroni film »Pop Cira in pop Spirar«, dokumentarna »Polet nad močvirjem« in »Koliko je uras. Mimo tega so si ogledali tudi snemanje novega igranega filma »Ce se ne obrnem, ki ga pripravljajo podjetje Anala film. Med svojim bivanjem v Jugoslaviji bodo poljski filmski delavci obiskali še Sarajovo, Dubrovnik in Budvo.

NOVE SOLE V BOSNI IN HERCEGOVINI

Svet za šolstvo LR Bosne in Hercegovine je na svoji zadnji seji priobčil, da se v republikli odpro nekatere nove, zlasti strokovne šole. Tako bodo letos prvič pričeli pouk na novih ekonomskih šolah v Trebinju, Bugojnu in Zorniku, na industrijski šoli in šoli za visokokvalificirane delavce v Zenici in Goraždi ter na šoli za visokokvalificirane delavce v trgovini v Sarajevu. Mimo tega je na isti seji Svet za šolstvo potrdil nove učne programe za srednje in nižje medicinske šole, srednje kmetijske šole, srednje gostinske, metalurške in trgovske šole v republikli.

TEDEN POLJSKEGA IN TEDEN JUGOSLOVANSKEGA FILMA

Komisija za kulturne stike s tujino v Beogradu je izdelala načrt za medsebojno kulturno sodelovanje med Jugoslavijo in Poljsko. Načrt obsega čas enega leta. Kot eno izmed priih manifestacij tega sodelovanja predvideva načrt organizacijo tedna poljskega filma v Jugoslaviji in tedna jugoslovanskega filma na Poljskem. Teden poljskega filma bo enkrat do konca tega leta, v istem roku pa bodo tudi naše filme predvajali na Poljskem.

BOGATO KULTURNO SODELOVANJE S POLJSKO V PRIHODNJEM LETU

Kulturno sodelovanje s Poljsko je zlasti intenzivno že vse od podpisa kulturne konvencije med Jugoslavijo in Poljsko leta 1956. Od tedaj je prišlo med obema državama do mnogih izmenjav tako likovnih razstav, delegacij, umetnikov, znanstvenikov in študentov. Za letošnji jesen in za prihodnje leto predvideva načrt, ki ga je naredila jugoslovanska Komisija za kulturne stike s tujino, še močnejše in bolj bogato medsebojno sodelovanje na kulturnem področju. Poleg tedna poljskega filma v Jugoslaviji, izmenjave filmskih delegacij, predvidevajo gostovanje Beograjskega dramskega gledališča na Poljskem — Beograščani bodo v Varšavi in o še nekatere poljskih mestih prikazali Krležino dramo »V agoniji« — poljski gledališki in filmski delavci pa bodo obiskali prihodnje leto jugoslovanski filmski festival v Pulju. Dubrovniške poletne igre in festival jugoslovanske drame »Sterijino pozorje«. V načrtu je tudi izmenjava delegacij univerzitetnih profesorjev, znanstvenih delavcev, umetnikov — jugoslovanski likovni umetniki bodo že to jesen prnili obisk delegaciji poljskih likovnih umetnikov — filmskih delavcev in študentov.

DOPUSTI IN PROIZVODNJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

je prav zaradi kopičenja dopustov tudi letos ustavljen. Indeks industrijske proizvodnje je v maju dosegel 115 točk, toda že v juniju je popustil na 115 točk, v juliju pa je zdrknul na 108 točk, čeprav bi bili sicer dani materialni pogoji za nadaljnji dvig proizvodnje, o čemer pričajo tudi okolnosti, da je skušala naša industrija v zadnjih mesecih po možnosti nadomestiti izpadek delovne sile zaradi dopustov z najemanjem nove delovne sile. Tako smo v juniju in juliju ob nazadovanju industrijske proizvodnje zabeležili naraščanje števila zaposlenih delavcev in uslužbencev v industriji.

V juliju je najmočnejše nazadovala proizvodnja v tekstilni industriji, in sicer za 18% nasproti predhodnemu mesecu. Obe industrijski panogi zaznamujeta pri tem nadaljnje povečanje števila zaposlenih delovne sile. Med drugim je bila n. pr. proizvodnja bombažnih tkanin celo za 5% manjša kakor lani v istem mesecu, medtem ko je v prvem polletju presegala lansko proizvodnjo za 18%.

Navzlic zastoj oziroma delnemu nazadovanju je bil v juliju celotni obseg industrijske proizvodnje v Sloveniji še vedno za 12,5% višji kakor lani v istem mesecu, ker je pač tudi lani v istem mesecu proizvodnja iz enakega vzroka nazadovala. Pomembnejše povečanje smo v juliju zaznamovali v proizvodnji umetnih gnojil, gradbenega ma-

teriala in električne energije. Naj še omenimo, da v zveznem merilu zastoj proizvodnje ni bil tako občuten kakor v Sloveniji, kajti zvezni indeks industrijske proizvodnje je v tem mesecu popustil

le od 117 na 115. V prvih sedmih mesecih pa je bila letos v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta proizvodnja v zveznem merilu za 19% večja, v sami Sloveniji pa za 16,5%.

F. S.

Orožniki v Dolenjskih Toplicah so 14. januarja 1941 v svojem komaj razumljivem žandarskem jeziku sporočili sodišču, da je Rudolf Zupanc »glavni vodja na reonu tukajšnje vseh sumljivih naklonjenih komunizmu osebe«. Topliška občina pa je menila, da je Zupanc »drugače na dobrem glasu, znan pa je kot prijatelj sovjetov.«

Državni tožilec novomeškega okrožnega sodišča je Rudolfa Zupanca obtožil po členu 3 Zakona o zaščiti države, da je s svojo kasto »nekaž iznašal z namero, povzročiti nerazpoloženje zoper državne naprave in naredbe oblasti in zoper politični in socialni red v državi.«

Ko so Rudolfa Zupanca pri zaslišanju vprašali, kaj je nameraval s svojim novoletnim voščilom kaznjencu Jožetu Slaku, je topliški mesar odkritosrčno pojasnil: »Pozelel sem Slaku svobodo in izkazati mu svojo pozornost, da bi laže prenašal svojo kaznenost.«

Vsake slabe reči so menda tudi tri ali v tretje grabe. Res je dobil kaznjenc Jože Slak še tretjo pošto, še čudnejše in še nesramnejše vsebine.

»Gospod Jože Slak, gost v zaporih okrožnega sodišča v Novem mestu. Dragi prijatelj! V novem letu, v letu zmage delavskega razreda, pride po Tebe. Preštej prostore, za koliko komadov ga je za tiste, s katerimi Te bomo zamenjali, med njimi hlapce, ki so Te zaprli. Te pozdravlja Tvoj Jože

I VO PIRKOVIČ:

Da odpadejo verige

Pisca tega nenavadnega novoletnega voščila pa orožniki niso nikoli mogli odkriti in je ostalo zaman vse prizadevanje preiskovalnega sodnika. Karža je bila napisana z istim črnilom kot Zupancičeva in odposlana isti dan in na isti pošti, zavoljo česar je bil utemeljen sum, da je obe voščili napisala ista roka. Rudolf Zupanc pa se je branil, češ da prodajajo v Toplicah enako črnilo za ves okoliš, in tudi primerjava njegove pisave s pisavo zasežene novoletne čestitke ni dala nobenega povoljnega rezultata.

Ker sta bila Vladimir Kozak iz Ljubljane in Rudolf Zupanc iz Dolenjskih Toplic obtožena le po členu 3 Zakona o zaščiti države, ju niso zaprli in sta se branila s svobode. Medtem pa se je zunanji in notranji položaj Jugoslavije naglo usodno zapletal. Država se je pripravljala na vojno, klicala po zmedenih načrtih obvezne domovine nežno božala, osumljene komunizma, ki so s prsti kazali prave sovražnike države, pa pošiljala v koncentracijska taborišča. Tudi Vladimir Kozak in Rudolf Zupanc morata z mnogimi drugimi na to težko pot preganstva — v njej medjreče pri Ivanjici, nedaleč od Učič-

ke Požege v Srbiji. Novomeško okrožno sodišče pa zaman pošilja njune akte za njima od Poncija do Pilata, da bi ju zaslisljali.

Pravda zoper Vladimirja Kozaka in Rudolfa Zupanca teče pri novomeškem okrožnem sodišču celo še junija 1941. Medtem je država, čije politični in socialni red sta osumljena nameravala izpostaviti posmehu ali preziranju, že davno razpadla. Ob srednji in dolnji Krki pa takrat le malo kdo ve za skrivnost, da je tujec, ilegalce, ki se umika Italijanom in se ga je med najhujšimi zarotniki prijel ime »fajmošter«, v resnici Vladimir Kozak iz Ljubljane.

Ob neki priliki se je bil namreč izmuznil prežičem karabinjerjem preoblečen v župnika. Komunistični agitator, ki je niti upor bod Gorjanci, je tako doživel, da je moral odgovarjati starim žencam in šolskim otrokom na njihov spoštljivi »hvaljen Jezus« s prijaznim kimanjem.

Jožetu Slaku bi imela kazni desetih mesecev strogega zapora poteči šele 10. junija 1941. Sodni senat novomeškega okrožnega sodišča je je 22. aprila 1941 sklenil, da se v smislu razpisa predsedništva

apelacijskega sodišča v Ljubljani od 8. aprila 1941 (Su 120-16/34-87) obsojencu Jožetu Slaku za nedoločen čas dovoli prekiniti služenje kazni.

Postalo je namreč zares povsem nesmiselno, da bi ostanki domače oblasti v lojalni okupatorjevi službi še nadalje terjale kazni za one, ki so s svojimi dejanji ogrozili le notranji politični in družbeni red (ne pa tudi obstanka države same), ko pa so morali vendar obenem častiti tujega sovražnika, ki je to isto državo celo uničil in razkosal.

Tako je kaznjenc Jože Slak 22. aprila 1941 zapustil svojo jetniško celico, ostajajoč na dolgu še 49 dni neodslužene kazni in 2032 dinarjev v gotovini. Proletarec kot je bil, ni imel namreč s čim plačati za 254 dni oskrbine, ki je znašala tisti čas v zaporih 8 dinarjev na dan.

Ze v avgustu je odšel Jože Slak v partizane in po plodnem revolucionarnem delu 26. februarja 1943 padel skupaj z medicincem Maksom Stermeckim blizu Straže pri Novem mestu.

Hudo ranjen in obkoljen si je narodni heroj Jože Slak vzel sam življenje, da bi ne padel živ sovražniku v roke in si prihranil usodo nesrečnega tovariša.

Maksa Stermeckega so Italijani namreč takrat zajeli živega in ga proti vsem zakonom mednarodnega prava in človekoljubno hudo ranjenega ustrelili na stražnem pokopališču.

KONEC

Načrti in stvarnost

Ali drži sodba, da je prišlo v stališču posameznih veljeličev o vprašanju razorožitve zadnje dni do bistvenih sprememb, in sicer sprememb v negativnem smislu in da so se londonski razgovori tako znašli v hudi, takorekoč brezizhodni krizi? Nekateri komentatorji namreč opozarjajo na nove težave in komplikacije, ki so nastale iz tega sklepa, da je ena od oziroma druga stran sprejela svoje stališče o bistvu problema razorožitve v dramatično pisanih komentarjih je močno poudarjena nota razočaranja nad stališčem te ali one strani.

Ali je takšno mnenje upravičeno? Drži, da so v londonskih razgovorih nastale nove težave in komplikacije. Ni pa verjetno, da so to posledice spremembe stališča ene ali druge stranke do samega bistva problema. Konec koncev se namreč gledaše o tako važni zadevi, kakor je razorožitev, ne more tako hitro spreminjati in ne more biti tako zelo podvrženo trenutnim navedbam, kakor trdijo nekateri komentatorji. Vse kaže, da je mnogo bližje realni sodbi mnenje, da je prišlo do teh novih komplikacij in težav v razgovorih o razorožitvi predvsem zaradi nedostojnosti v uporabi same metode v obravnavanju problema razorožitve, oziroma bolj rečeno, da so nastale predvsem zato, ker so se nekako znova odmaknili od zdrave metode iskanja omejenih, delnih izhodov iz sedanje položaja.

Sicer pa ves dosedanj potek razgovorov o razorožitvi dokazuje, da so napredovali takrat, ko so bili usmerjeni na iskanje praktičnih, delnih, konkretnih ukrepov, da pa so zaradi težav in komplikacij zmešali, kadar so hoteli najti splošen idealen izhod iz položaja.

Med letošnjimi londonskimi razgovori so sprožili nekaj zanimivih

in lepih načrtov o splošni razorožitvi, torej takšnih načrtov, ki se ukvarjajo z mislijo o idealni uresničitvi tega vprašanja, tako da bi prišlo v pravem pomenu do splošne razorožitve po vsem svetu. Kakor pa je duhovito pripomnil neki diplomat, je glavna slaba stran teh lepih načrtov prav v tem, da so prelepi, da predvidevajo takšne ukrepe in takšen idealni mehanizem, ki bi bil morda možen samo med deželami, ki so najboljše prijateljice in med katerimi ni bilo nikoli nobenih odprtih problemov in nobenega nezaupanja. Vztrajanje na takšnih najboljših načrtih, ki so zelo lepi, ki pa ne upoštevajo dovolj stvarnosti sodobnih mednarodnih stikov, kakor tudi iskanje modificiranih načrtov splošnega značaja, po vsem očitno, ne rodi praktičnih sadov. Se več, s tem, da vztrajajo na takšnih splošnih najboljših načrtih, je v doleten meri oteženo doseči manjše, omejene, delne uspehe v tistih oblikah vprašanja razorožitve, ki so res že dozele za praktično ukrepanje.

Pot do splošne ureditve tega vprašanja pač ne drži prek iskanja nekakšnega idealnega univerzalnega načrta, ki bi kar čez noč spremenil razmere na svetu. Splošni izhod bi očitno lahko našli samo postopoma, korak za korakom, samo z metodo nizanja malih, omejenih, delnih, zato pa konkretnih in praktičnih ukrepov. Kakor je predstojnikom rekel predsednik indijske vlade Nehru, sje omejen sporazum vreden več, kakor neomejen. Pozabili pa tudi ne smemo, da je omejen sporazum korak na poti k popolnemu sporazumu. Če človek preseja dogodeke v zvezi z razgovori o razorožitvi, se ne more znebiti vtisa, da so v določenem smislu spet pozabili na to premiso in da je prav v tem glavni vzrok novih težav in komplikacij.

Eisenhower: SZ mora storiti naslednji korak

Washington, 3. avg. (Reuter).

Predsednik Eisenhower je na današnji tiskovni konferenci izjavil, da mora biti zdaj Sovjetska zveza tista, ki naj napravi naslednji korak, da bi našli izhod iz slepe ulice, v katero so zašla sedanja pogajanja o razorožitvi v Londonu. Zahodne države po njegovem mnenju zdaj ne bi mogle napraviti nobenega konstruktivnega koraka, marveč lahko samo čakajo predlog Sovjetske zveze.

V zvezi s sovjetskimi poročili o medcelinskem projektilu je dejal, da je to poročilo »pomembnejše glede tistega, kar je bilo zamolčano, kot glede tistega, kar je bilo povedano«. Po njegovem mnenju ni razloga, da bi temu poročilu bolj verjeli kot pa prejšnjim poročilom, ki so se pokazala za ne povsem zanesljiva. Glede gospodarskih vprašanj je opozoril na inflacijo, ki je največji notranji problem, in menil, da zakonodajna kontrola gospodarstva ni koristna, zlasti ne v miru.

Henderson se vrača

Carigrad, 3. sept. (AFP).

Posebni odposlanec ameriškega zunanjega ministra Henderson je danes odpotoval iz Carigrada v ZDA. Med večdnevnim obiskom na bližnjem vzhodu se je razgovarjal z državni Turčije, Iraka, Jordanije in Libanona.

»Arabski svet in imperializem«

To je glavna tema, o kateri bodo na svojem kongresu govorili arabski študenti v Ameriki — Naserjeva poslanica — »News Chronicle« nauk Francozom

New York, 3. sept. (AFP). — Sinoči se je v Berkeleyu v Kaliforniji začel VI. kongres študentov iz arabskih dežel, ki zastopajo nad 4000 arabskih študentov. Glavna tema, o kateri bodo govorili na kongresu, je »arabski svet in imperializem«.

Prvi dan kongresa je bil glavni govornik maroški veleposlanik v Washingtonu Mehdi Ben Abud, ki je izjavil, da je osamosvojitve alžirskega naroda samo vprašanje časa. »Arabski narodi bi radi živeli v miru, ne da bi se odrekli politični neodvisnosti in svojim ekonomskim pravicam,« je rekel maroški veleposlanik.

Egiptovski predsednik Naser je poslal konferenci arabskih študentov v Berkeleyu poslanico, v kateri poudarja, da si želi egiptovski narod miru in prijateljstva z vsemi tistimi, ki hočejo sodelovati na podlagi pravičnosti in enakosti. Predsednik Naser prav tako poudarja, da hoče Egipt obvarovati svojo neodvisnost in

nedotakljivost. Mi želimo, je rečeno v poslanici, zavarovati bližnji vzhod pred agresijo ne glede na to, kdo je agresor. Sovražniki Arabcev se še niso naučili ceniti našo svobodo in mir. Kar se tiče Alžira, je Naser v poslanici poudaril, da uporniki nadaljujejo svoj boj ter izrazil prepričanje, da bodo Alžirci dosegli zmago kljub brezobzirnim metodam zatiralcev.

London, 3. sept. (Reuter). — Britanski dnevnik »News Chronicle« piše v današnji številki, da Francija ne more več nadaljevati sedanje alžirske politike, »če neče sama sebe pahnuti v pogin«. »Klanje je trajalo tako dolgo in po bitih je bilo toliko ljudi, da francoski zavezniki ne morejo več molčati,« poudarja časnik in pravi dalje, da se utegne alžirski spopad silno razmahniti in po tigniti za seboj ostale dele severne Afrike, kar bi okrepilo »nezaupanje med Vzhodom in novimi deželami Azije in Afrike«. Na koncu pravi časnik: »Bolj ko bo Francija zapirala oči pred stvarnostjo, manj vpliva bo imela v severni Afriki.« Časnik pri tem ugotavlja, da »mnogo Francozov zelo ostro kritizira Lacostovo politiko«.

Stopnjevana napetost

med Tunizijo in Francijo zaradi vpada njenih čet na tuniško ozemlje — Ostra reakcija v Maroku

Pariz, 3. sept. (Tanjug). Stiki med Francijo in Tunizijo so prišli danes v novo fazo napetosti, ker je predsednik tuniške vlade Ladghman izjavil, da bo njegova dežela »odgovorila s pravico zakonite obrambe svojega ozemlja na sleherni vdor francoskih čet iz Alžirije«.

Pred dvema dnevoma so namreč francoske enote v Alžiriji prešle na ozemlje Tunizije, češ da »zasledujejo uporniški odred Alžircev«. Ob tej priložnosti so ubile 7 tuniških vojakov. Tuniška vlada je v protestu zavrnila trditve francoskega glavnega štaba o »zasledovanju Alžircev«.

danes niso hoteli komentirati uradnega tuniškega protesta in izjave podpredsednika Ladghama, pač pa so ponovili obdolžitve ministra rezidenta Lacosta o »vmešavanju Tunizije in Maroka v notranje zadeve Francije,« češ da nudita alžirskim uporniškim odredom zavetje in vojaško pomoč. Sodeč po poročilih iz Rabata, je zadel napad francoskih čet na tuniško zemljo na ostro reagiranje maroških političnih krogov, ki odrekajo Franciji pravico, da bi »alžirsko vojno razširila tudi na ozemlje svojih bivših dveh protektoratov«. V Rabatu poudarjajo, da je francoski vojni svet v Alžiriji sprejel sklep o »pravi zasledovanju na ozemlje Tunizije in Maroka,« da bi zaustavili pobege alžirskega prebivalstva v obe sosedni deželi.

EKSPLOZIJE BOMB

Aman, 3. sept. (Reuter) Na vrtu turškega veleposlaništva v glavnem mestu Jordanije Amanu je danes nastala eksplozija. Do podobnih eksplozij je prišlo včeraj tudi v ameriškem informacijskem centru in nacionalnem tiskovnem klubu v Amanu.

Minister Amer o egiptovski vojski

Kairo, 3. sept. (AFP). — Egiptovski obrambni minister in komandant egiptovske vojske Abdel Hakim Amer je v parlamentu izjavil, da je egiptovska armada zdaj močnejša kot kdaj koli prej. Po trojnem napadu na Egipt v lanskem oktobru je armada zelo hitro izvršila potrebno reorganizacijo in obnovila opremo. Zdjaj je egiptovska vojska pripravljena, da se upre slehernemu napadu in se bori za neodvisnost dežele. Minister Amer je ob tej priložnosti privrkal pojasnil uradno bilanco oboroženega napada na Egipt. V boju proti napadalcem je padlo 2100 egiptovskih vojakov in oficirjev.

Predsednik tuniške vlade Burgiba (na desni) je zdaj na odhodu v Švic. Na sliki ga vidimo, ko si izbira razglednice

Podpredsednik Ladgham je izjavil, da se bo njegova vlada pritožila na Združene narode, če bi francoske čete s podobno pretezo znova napadle tuniške omejene enote. »Mi bomo storili vse, kar je v naših močeh za obrambo nedotakljivosti Tunizije,« je pripomnil Ladgham. Uradni francoski predstavniki

Pritisk na francosko vlado

naj spremeni program svoje kmetijske politike

Pariz, 3. sept. (Tanjug). Parlamentarna skupina socialnih republikancev je danes pozvala Bourges-Maunouryjevo vlado, naj neutegoma spremeni najnovejši program svoje kmetijske politike. Po devalvaciji franka za 20 % je namreč vlada znižala cene žita in odredila znižanje cen še za 14 kmetijskih pridelkov. Kmetijske organizacije so izjavile, da bodo

ti ukrepi že do konca letošnjega leta zmanjšali dohodek francoskih kmetovalcev za dobrih 130 milijard frankov.

Parlamentarna skupina socialnih republikancev z Jacquesom Soustellem na čelu zato zahteva, naj vlada takoj revidira svojo politiko in uveljavi ukrepe, ki bodo omogočili ponovni razmah francoskega kmetijstva tako na domačem, kakor na tujem trgu. To je prvo uradno reagiranje med parlamentarnimi skupinami v francoski poslanski zbornici na vladne gospodarske in finančne reforme, objavljene v času, ko so bili poslanci na počitnicah.

Današnji sklep poslancev biveše degolistične skupine je bil storjen po štirinajstih interpellacijah o politiki vlade na področju kmetijstva in po večkratnih zahtevah stranke kmetov, naj bi se Narodna skupščina sredi septembra sestala na izredno zasedanje, »da bi proučila nesmiselne vladne reforme«. Kmetijske organizacije so že pred tremi dnevi sprožile po vsej deželi široko kampanjo za zbiranje poslanskih podpisov za izredno sklicanje poslanske zbornice in parlamentarni krogi danes ne izključujejo možnosti, da bodo tudi socialni republikanci v celoti podprli to zahtevo kmečke stranke in kmetijskih združenj.

Z VSEH STRANI SVETA

ZAHOVNA NEMCIJA

MORNARICA NA MANEVRIH ATLANTSKA ZVEZE

Bonn, 3. sept. (DPA) Enote zahodnonemške mornarice se bodo ta mesec privrkat udeležile velikih manevrov Atlantske zveze. Zahodnonemsko poveljstvo je dalo v ta namen atlantskemu poveljstvu na razpolago tri minolovce in eno križarko. Pri manevrih bodo sodelovale tudi ameriške, britanske, kanadske, francoske, norveške, danske, nizozemske, belgijske in portugalske enote.

V Bonnu so objavili, da šteje zahodnonemška mornarica zdaj 11.000 mornarjev in 1500 oficirjev.

FINSKA

SPREMENBE V VLADI
Helsinki, 3. sept. (Reuter) Predsednik finske vlade Sakselaen je rekonstruiral svojo vlado in razširil kos-

Sovjetske vojaške vaje s sodobnim orožjem

Moskva, 3. sept. (Tanjug). — Obrambno ministrstvo ZSSR je danes objavilo, da bodo v Barentsovem in Karskem morju vojaške vaje sovjetske mornarice in letalstva, v katerih bodo uporabili razno sodobno orožje. Sovjetske in tuje ladje ter letala so opozorili, naj se ne približujejo področju, kjer bodo vaje.

Bielsko osnovo. V novi vladi je šest predstavnikov Agrarne stranke, dva predstavnika Narodne stranke, pet socialnih demokratov in dva predstavnika industrije ter sindikatov. Do spremembe v vladi je prišlo potem, ko so v parlamentu kritizirali vladno ekonomsko politiko. Posamezne stranke so tedaj zahtevale, da je treba razširiti koalicijsko osnovo, proučiti novo finančno politiko in sprostiti zunanjo trgovino.

PAKISTAN

LEŽIŠČA URANA
Karachi, 3. sept. (AFP) V himalajskem pogorju v Pakistanu so odkrili velika nahajališča urana. Raziskovalna dela je opravila skupina geologov pod vodstvom strokovnjakov UNESCO.

JAMAICA

ZELEZNIŠKA NESREČA
Kingston, 3. sept. (Reuter) Blizu mesta Kingston v centralnem delu Jamajke se je iztril dolg potniški vlak, s katerim se je vozilo več kot 1500 turistov. Ubilih je bilo 205 potnikov, ranjenih pa več kot 400. Očiščevalna dela na kraju še zmeraj trajajo.

ZDA

LETALSKA ZVEZA Z EVROPO
CEZ SEVERN TEČAJ
San Francisco, 3. sept. (Reuter) Letalo ameriške družbe »PAA« (Pan American Airways) je včeraj krenilo iz San Franciscu na poskusni polet preko Severnega tečaja proti Londonu in Parizu. Ta družba bo z 10. septembrom uvedla redno zvezo z Evropo prek Severnega tečaja.

Čez noč spremenjen sklep

Zahodnonemški gozdni delavci so na svojem kongresu sklenili navezati stike z ustrezno sindikalno organizacijo v DR Nemčiji, naslednji dan pa so, po vsej verjetnosti na zahtevo vodstva zahodnonemških sindikatov, sklep spremenili

Bonn, 3. sept. (Tanjug). Čeprav stoji vodstvo zahodnonemških sindikatov uradno na stališču, da ne želi upostaviti nobenih stikov s sindikalnimi organizacijami Vzhodne Nemčije, vendar posamezne strokovne organizacije kdaj pa kdaj navežejo stike z ustreznimi sindikalnimi organizacijami DR Nemčije in zahtevajo, naj sindikalno vodstvo spremeni svoje stališče.

V Nürnbergu je bil včeraj in danes kongres gozdnih delavcev, na katerem so prišlo do izraza težnje po upostavitvi stikov z vzhodnonemškimi sindikati. V zvezi z očitno odločno oporo dela delegatov so na kongresu včeraj sprejeli resolucijo, po kateri je prevzel sindikat nalogo, da naveže uradne stike s strokovnimi organizacijami gozdnih delavcev v Vzhodni Nemčiji. Predstavniki gozdnih delavcev na kongresu so izjavili, da žele navezati stike z vzhodnonemškim sindikalnim gibanjem, ker menijo, da bi tako olajšali tudi ureditev vprašanja združitve Nemčije.

Takoj po izglasovanju te resolucije so nekateri predstavniki vodstva Zveze zahodnonemških sindikatov obsodili stališče kongresa gozdnih delavcev, češ da docela nasprotuje stališču centralnega sindikalnega foruma. Podpredsednik zahodnonemških sindikatov Thake je dal izjavo, v kateri je rekel, da tudi sindikat gozdnih delavcev vežejo sklepi

vodstva in lanskega kongresa zahodnonemških sindikatov, s katerimi se odklanja sleherni možnost sodelovanja z vzhodnonemškimi sindikati.

»PROTIMILITARISTIČNA AKCIJA 1957« V FRANKFURTU

Mladina demonstira

proti vojni in vojaški obveznosti

(Od našega stalnega dopisnika)

Bonn, 3. sept. — Predvčerajšnjim se je zbrala mladina iz vseh krajev Zahodne Nemčije v Frankfurtu na velikem zborovanju pod imenom »Protimilitaristična akcija 1957«. Na zborovanju so poudarili odločne zahteve po ukinitvi vojaške obveznosti in prenehanju tekmovanja v oboroževanju. Pred začetkom zborovanja je krenil skozi mesto dolg sprevod, v katerem so nosili transparente z napisi proti vojni in atomski oborožitvi. Več govornikov je na zborovanju pozvalo prebivalce Zahodne in Vzhodne Nemčije, naj ne dovolijo, da bi jih pahnil v medsebojno obračunavanje, marveč naj s svojim zgledom pokažejo vsemu svetu, kako je moč sporna vprašanja urejati tudi brez orožja. »Proti-

V nadaljevanju dela kongresa je danes nenadoma znova prišlo na dnevni red vprašanje upostavitve stikov z vzhodnonemškimi sindikati in večina delegatov se je v nasprotju z včerajšnjim stališčem izrekla proti stikom z Vzhodno Nemčijo. Splošna sodba je, da je prišlo do spremembe v stališču delegatov na intervencijo predsedstva zahodnonemških sindikatov.

»Protimilitaristična akcija« je skupna organizacija, v katero so vključene Organizacija zahodnonemške socialistične mladine, Društvo mladih prijateljev narave, mladinska organizacija RK »Solidarnost« in Organizacija nasprotnikov vojaške obveznosti.

M. Bajec

KONGRES BRITANSKIH TRADE UNIONOV

Zastarela sestava sindikatov

Robens zamika, da bi med sindikati in Laburistično stranko nastal razkol v zadevi laburističnih načrtov o socialnem zavarovanju

London (Blackpool), 3. sept. (Tanjug). Danes dopoldne se je v Blackpoolu nadaljeval kongres britanskih tradeunionov s proučevanjem položaja Zveze bančnih uslužbencev, ki je velike banke v pogajanjih o plačah in delovnih pogojih ne priznavajo. Generalni svet je včeraj zavrnil predlog Zveze železničarjev in še dveh drugih zvez o reorganizaciji sestave britanskih sindikatov. Proti reorganizaciji so glasovali tudi voditelji treh velikih zvez, prometnih in splošnih delavcev, združenih strojnih delavcev ter

Zveze splošnih in municipalnih delavcev.

Ta prva važnejša debata na kongresu, ki se je začela včeraj, se je razvijala sinoči za zaprtimi vrati, in sicer na pobudo Generalnega sveta. Nekateri menijo, da je sestava sindikatov od vrha do tal zastarela, da je oblast Generalnega sveta majhna in da njegove nasvete težko sprejemajo. Mnogi voditelji to vidijo, toda vse kaže, da se ne zmenijo dosti za to, da bi se razmere zboljšale. Posebno ravnodušni so voditelji velikih zvez, ki jim manjše zveze očitajo, da se potegujejo za oblast in ugled. Zvez je zdaj 184 in medsebojno so le rahlo povezane, tako da ni moč uveljavljati skupne politike med, razdelitve dela in odpiranja drugih problemov, kakor sta avtomatizacija in jedrska energija.

Kongres je danes soglasno sprejel resolucijo, v kateri zahteva od vlade nujno in znatno zvišanje pokojnin. V »splošnih načelih« je kongres pozdravil laburistične načrte o starostnih pokojninah. Tik preden je šel parlament na počitnice, so vladne komisije naglo pripravljale zakon o pokojninah in mnogi so mislili, da bo v zadnjem trenutku prišel pred Spodnji dom. Predsednik vlade Macmillan pa je sklenil počakati na letno konferenco sindikatov in laburistov in se znova vrniti k temu vprašanju na jesen.

Predsednik odbora za socialno skrbstvo Generalnega sveta tradeunionov Albert Robens je na današnji seji kongresa izjavil, da je »docela lažna« sleherni vest, da je nastal med sindikati in Laburistično stranko razkol v zadevi laburističnih načrtov o socialnem zavarovanju. Robens je rekel, da so v tem načrtu neobčajne ideje, da pa ni nobena utopija. Laburistični načrt zago-

Vprašanje palestinskih beguncev ne pride pred OZN

Kairo, 3. sept. (Reuter). — Na današnjem sestanku političnega odbora Arabske lige so sklenili, da delegacije arabskih dežel v OZN ne bodo zahtevale, naj pride na dnevni red letošnjega zasedanja Generalne skupščine vprašanje palestinskih beguncev.

Neuspel »pohod«

Skupščina indijske države Kerala, v kateri imajo večino komunisti, je izglasovala zakon o nacionalizaciji privatnih šol, ki jih nepravilno upravljajo. Ta zakon, ki daje vladi pravico, da nacionalizira privatne šole, ki dobi vajo subvencije od države, je razveljaval živahno razpravo ter sprožil ostre napade na komunistično vlado. Zlasti ogorčeno je napadala vlado katoliška cerkev, hkrati pa v zaščito svojih koristi organizirala »pohod na Trivandrum« (glavno mesto Keralo), ki seveda ni dosegel zaželenega smotra. Katoliška cerkev ima v deželi 3000 izmed 6000 šol.

Madžarska ne sodi na dnevni red

S posebno resolucijo bo madžarska delegacija na sestanku Medparlamentarne unije skušala madžarsko vprašanje odstraniti z dnevnega reda sedanjega zasedanja Generalne skupščine OZN

Budimpešta, 3. sept. (MTI) Zunanje politični odbor in odbor za posle pravosodja madžarske ljudske skupščine sta izglasovala resolucijo, o kateri protestirata proti poročilu odbora petih in vključitvi tako imenovanega »madžarskega vprašanja« v dnevni red letošnjega zasedanja Generalne skupščine.

To resolucijo sta odbora madžarskega parlamenta sprejela v ponedeljek na skupni seji. Ko je notranji minister Imre Horvat govoril o tem, je rekel, da je tako imenovano »madžarsko vprašanje« notranja zadeva Madžarske in da torej Generalna skupščina ni pristojna, da bi razpravljala o njem. Minister je potem izjavil, da bo madžarska vlada pojasnila svoje gledišče o poročilu petih in vključitvi »madžarskega vprašanja« v dnevni red Generalne skupščine v deklaraciji, v kateri bo opisala dogodeke, ki so se odigrali lani oktobra na Madžarskem. Minister je izjavil, da je cela vrsta problemov, o katerih bi morajo razpravljati Združeni na-

rodi, kakor so vprašanje prepočetnosti atomskih in vodikovih bomb, začasno prenehanje poskusov z atomskim orožjem, vprašanje Omara, Alžirije in Cipra, ne pa »madžarsko vprašanje«, ki ga po ministrstvom mnenju sploh ni, tisto, kar se je zgodilo znotraj madžarskih meja, pa se ne tiče, kogar ne tiče.

Potem je madžarski notranji minister izrazil mnenje, da se OZN kot mednarodno telo ne bi smela vmešavati v zadeve, ki sodijo izključno v pristojnost določene države. Po ministrstvom govoru sta odbora izglasovala resolucijo, v kateri je poudarjeno, da vlada pomeni sklep enajstega zasedanja Generalne skupščine o

ustanovitvi odbora petih kršitev načel mednarodnega prava in Ustanovne listine OZN. Resolucija pripominja, da je ravnal odbor petih pri sestavljanju poročila v nasprotju z načeli, ki so jih sprejele vse civilizirane dežele, ker njegovo poročilo v največji meri sloni na izpovedbah anonimnih priči. V resoluciji je rečeno, da ustvarja poročilo napaden in enostranski vtis o okotobskih dogodkih in da so njem trditve, ki ne drže.

Na koncu resolucija zahteva od madžarske delegacije v Medparlamentarni uniji, ki se bo v kratkem sestala v Londonu, naj s tem madžarskim stališčem seznanijo delegate konference in zahteva od njih, naj obveste svoje vlade, da bodo upoštevale to resolucijo in omogočile, da bodo »madžarsko vprašanje« odstranili z dnevnega reda sedanjega zasedanja Generalne skupščine.

PREVELIK ŠOLSKI OKOLIŠ

V Lendavi bosta dve osemletki s 35 oddelki — Zakaj ne more biti osemletka za madžarsko narodnostno skupino v okolici Lendave — Ali bodo lahko vozili toliko otrok k pouku — Dijaki dom so morali ukiniti

Reorganizacija šolstva je povezana z gmojnimi sredstvi. Največ preglavic delajo premajhna šolska poslopja. Zato so se v nekaterih krajih odločili za drugačno razdelitev področij osemletk, kot bi najbolj ustrezala za uspešni pouk in bi šolarji imeli najkrajšo pot do šole. To opazimo predvsem v ravninskih krajih ob Muri, kjer so nekateri občine določile tako velike šolske okoliše, da so hkrati morale predvideti prevoz šolarjev k pouku s posebnimi, »šolskimi« avtobusi. V Lendavi bosta dve osemletki s 35 oddelki in okrog 1000 šolarji. Lendava z najbližjo okolico nima toliko otrok, iz oddaljenih krajev pa jih ne bo mogoče dobiti peš, zato imajo v načrtu prevoz z avtobusi. Osnovna zamisel se ne zdi napačna, dokler je ni treba obdelati v podrobnostih, kako bi jo izvedli. Takrat pa se pojavijo pomisleki.

ZA DVE OSEMLETKI RES NI PROSTORA

V Lendavi so imeli doslej osnovno šolo in nižjo gimnazijo s slovenskimi in madžarskimi oddelki. Madžarske oddelke so obiskovali otroci tudi iz zelo oddaljenih vasi. Precej jih je stanovalo v dijaškem domu, ki je bil v starem gradu nad mestom. Poslopje osnovne šole ne ustreza za osemletko, ker je pretesno in prestaro. Inspekcija je prepove-

dala uporabo poslopja za pouk že pred leti, a ga uporabljajo še zmerom, ker ni drugih boljših učilnic. Letošnjo pomlad je imela v njem pouk osnovna šola, odlej pa naj bi ga imela vajenska. Lendava torej nima ustreznih šolskih poslopj za dve osemletki. Za silo si bodo pomagali z gradom, iz katerega sta morala vajenska šola in dijaški dom, ki so ga ukinili, čeprav bi bil za novi šolski okoliš morda še bolj potreben.

Posnemanja vredno

Zadruzi Volče pri Tolminu in Šeberje na Cerkljanskem si posojata motorno mlatilnico in traktor

Upravniki in predsedniki kmetijskih združ se večkrat znajdejo pred vprašanjem, kako in na kakšen način pomagati svojim članom, da bodo občutili olajšanje pri napornih kmetijskih delih. V vinorodnih krajih so to vprašanje že rešili s tem, da so kmetijske zadruge nabavile traktorje, ki svojim članom pomagajo pri rigolanju starih in opešanih vinogradov in zapuščenih pašnikov. Traktorji opravljajo tudi druga dela na polju. Teže je to v goratih krajih, kjer traktor ne pride v poštev. Vendar pa se da tudi tam nekaj napraviti, kar otipljivo kaže tale primer:

Kmetijski zadruzi Volče pri Tolminu in Šeberje na Cerkljanskem sta se dogovorili, da bosta posojali motorno mlatilnico in traktor. KZ Volče ima namreč manjši traktor, KZ Šeberje pa motorno mlatilnico, ki jo je za svoje člane nabavila lani. Ker žito prej dozorja v tolminski dolini kot v gorah, je kmetijska zadruga Šeberje posodila KZ Volče mlatilnico, da je slednja lahko omlatila žito svojim članom in še v bližnjih vaseh ter nazadnje še na Ponikvah na Stiški gori. Prav te dni pa mlatijo v Šeberljah z vrnjeno mlatilnico in izposojenim traktorjem. Člani zadruge so zelo za-

dovoljni, saj so z motorno mlatilnico omlatili v enem dnevu toliko, kot so prejnjša leta v enem tednu z ročno mlatilnico. Člani sami pravijo, da je taka medsebojna pomoč med zdruhami najboljša in uspešna pot za splošni gospodarski napredek in olajšanje težkih del na vasi. Tako občutijo, da jim njihova zadruga res nekaj nudi, saj jim je v veliko pomoč. Prihranili so več delovnih dni, da se lahko opravljali druga nujna dela — spravljanje kmetijskih pridelkov in otave — in se osvo- bodili napornega dela pri ročnem poganjanju malih mlatilnic. A. P.

Pomoč zaposlenim materam

Otroci v Libojah bodo še ta mesec dobili vrtec

Večina libojškega prebivalstva je zaposlenega bodisi v keramični industriji ali pa v libojškem in zabukovskem premogovniku. Zato so zaposlene matere že dolgo časa pogrešale ustanovo, ki bi jim pomagala pri vzgoji njihovih otrok. Tako ustanovo bodo sedaj Libojčani dobili: ustanovljajo namreč otroški vrtec.

Od VSEPOVSOD

V Kranju 1700 prosilcev za stanovanja

V Kranju je trenutno nekaj nad 1700 prosilcev za stanovanja, vendar bodo na seznam pričakovanih vrstili le 141 najbolj potrebnih prosilcev. V prihodnjem letu namerava občina ukiniti administrativno razdeljevanje stanovanj. Koliko bo to pripomoglo k reševanju teh vprašanj, je drugo vprašanje.

V Železnikih gradijo novo tovarno

Gradnja nove tovarne »Niko« v Železnikih v Selški dolini lepo napreduje. Predvidevajo, da bo poslopje do konca leta pod streho in bodo začeli montirati stroje. Poskusno obratovati pa bodo začeli po delavskem prazniku 1. maja prihodnje leto. Proizvodnjo bodo v glavnem usmerili na izdelovanje gospodinskih strojev.

Prihodnje leto bo 15-letnica Prešernove brigade

Predvidevajo, da bo prihodnje leto na Gorenjskem velika oblegala ob 15-letnici Prešernove brigade. Pri CO-23 v Kranju so že imenovali pripravljene oddelke za prosto in 4 komitije. Zbirajo tudi gradivo, da bodo, za ta pomembni praznik gorenjskih borcev, izdali Zbornik Prešernove brigade.

V Ljubnem so imeli predavanje za čebelarje

Čebelarji odsek pri čebelarstvu zadrugi v Ljubnem ob Savinji je s predavanjem zanimivo predavanje za svoje člane o čebelarstvu. S predavanjem so postopoma seznanili o pravilni vzgoji in negi čebel, letnih pašah ter o nevarnih nalezljivih boleznih čebel. Na predavanju so prišli vsi člani odseka, kar dokazuje, da je zanimanje čebelarjev za strokovna predavanja veliko. —ko.

kot je bil doslej — razen seveda, če bo dovolj avtobusov.

VEČ PREDLOGOV

Nekateri so predlagali, naj bi uredili v Lendavi samo eno osemletko, in sicer s poukom v slovenskem jeziku, v madžarskem pa naj bi bila v eni sosednjih vasi, kjer je največ prebivalcev madžarske narodnostne skupine. Četudi s tem ne bi mogli zmanjšati šolskega okoliša, bi pridobili toliko, da bi na progi med obema šolama bili izkoriščeni avtobusi v obeh smereh. Ker v mestu ni ustreznih šolskih poslopj, ne bi bilo napačno, če bi ga začeli za eno osemletko urejati nekje na vasi, kjer bi si za prvo silo pomagali z razširjenim sedanjem. Toda drugo menijo, da bi kršili enakopravnost otrok slovenske in madžarske narodnosti, če bi za zadnje ustanovili osemletko na vasi.

KAKO UPORABLJATI ŠOLSKO AVTOBUSE?

Ali bodo dovolj izkoriščeni, če bodo peljali otroke v šolo samo dvakrat na dan, k dopoldanskemu in popoldanskemu pouku? Če bi avtobus hotel peljati večkrat, bi morali uvesti v raznih razredih in oddelkih začetek pouka ob različnem času, kar ne bi ustrezalo otrokom in ne šolskemu redu. Še manj bi ustrezalo šolarjem, če bi jih avtobus pripeljal v šolo celo uro pred pričetkom pouka. Ali bi šolski avtobusi lahko prevažali še druge potnike? Preračunati je treba tudi ekonomsko plat, kajti šoferja bo treba plačevati in obračunavati druge obveznosti.

Najbolje bi bilo, če bi osemletka lahko bila povsod tam, kjer je za njo dovolj šoloobveznih otrok. V takem primeru bi 35 oddelkov lahko razdelili na več osemletk kot samo na dve. To naj bi veljalo za perspektivno urejanje šol in zidanje novih učilnic. Takrat bi v vseh ravninskih, gosto naseljenih krajih lahko prihajali šolarji k pouku v vse osemletke peš, ob lepem vremenu pa tudi s kolesi, in bi odpadli stroški za prevoz z avtobusi, ki jih ne marajo občinski ljudski odbori in ne starši. J. P.

Novice

Spominska plošča padlim borcem

V nedeljo, 1. septembra, je krajevni odbor ZB NOB v Smartnem ob Dreti odkril v Rovtu pri Smartnem ob Dreti spominsko ploščo petim padlim partizanom. Ploščo so odkrili na mestu, kjer je februarja leta 1944 padel namestnik komandanta Šlandrove brigade. Na tem mestu so uredili skupno grobnico, v katero so prenesli posmrtno ostanke borcev, padlih na Menini planini. Po odkritju so izvedli krajši kulturni program.

Šest družin dobilo stanovanje

V Mozirju so pred dnevi izročili svojemu namenu nov šestdružinski stanovanjski blok. Stanovanjski blok je zgradil Občinski ljudski odbor za potrebe svojih uslužbencev. Z zgraditvijo je za silo rešeno stanovanjsko vprašanje uslužbencev ObLO Mozirje.

Prisilna uprava na Kmetijskem posestvu v Mozirju

Občinski ljudski odbor Mozirje je na zadnji seji razpravljal razen ostalih vprašanj tudi o stanju na Kmetijskem posestvu v Mozirju. Ugotovili so, da je gospodarjenje na tem posestvu zelo slabo. Temu je največ kriva slaba organizacija dela in nizka storilnost dela. Tako posestvo nikakor ne

PRED VOLITVAMI V NOVE LJUDSKE ODBORE NA PRIMORSKEM PRIPRAVE V POLNEM TEKU

Občinske volilne komisije so že začele delati — V goriškem okraju bo nekaj nad 76 tisoč volivcev izbralo 466 zastopnikov v nove občinske ljudske odbore — Zbori volivcev bodo po vseh občinah od desetega do dvajsetega septembra, še prej pa bodo o kandidatih razpravljali na sestankih vaških organizacij SZDL

Nova Gorica, 3. sept. — Na včerajšnjem sestanku z novinarji je tajnik Okrajnega ljudskega odbora tovariš Joško Humar govoril o tehničnih pripravah na jesenske volitve v nove predstavniške organe. Poudaril je, da so priprave nanje v polnem teku ter dodal, da je tudi med prebivalstvom opaziti veliko zanimanje za bližnje volitve. V vseh dvanajstih občinah so imenovane pristojne komisije, ki so že začele delati. Volilni imeniki so povsod na tekočem ter jih bo treba tu in tam le nekoliko izpopolniti.

S seznanji proizvajalcev v podjetjih in gospodarskih organizacijah ne bo posebnih težav, nekoliko več dela bo le v kmetijskih združenjih, kjer bodo volili v Zbore proizvajalcev tudi družinski člani gospodarjev, včlanjenih v razne kmetijske organizacije. Kmetijske zadruge so zadavne sezname že začele pripravljati. O kandidatih za odbornike bodo razpravljali na sestankih vaških organizacij Socialistične zveze, ki so že v teku, dokončno pa jih bodo izbrali na zborih volivcev, ki bodo v vsem goriškem okraju od 10. do 20. septembra.

ŠTEVILO ODBORNIKOV SE BO POVEČALO

V nove ljudske odbore bodo v dvanajstih občinah goriškega okraja izbrali skupaj 466 odbornikov, od tega v Občinskih zbore

Ob obletnici

Ljudskega zbora v Mariboru

V Bučkoveh v Prekmurju bodo 14. in 15. septembra proslavili 50-letnico velikega ljudskega zbora, ki je razgibalo velik del Pomurja in Spodnje Štajerske. Ob pomembni obletnici tega velikega dogodka bodo domačini pripravili veliko ljudsko zabavo s slavnostnim govorom. Ob tej priložnosti bodo odprli kmetijsko in kulturno-prosvetno razstavo, kjer bodo razstavljena dela avtorjev, ki so bili doma v videmski občini, ali so v njej delovali in bo prikazan razvoj in dejavnost prosvetnih društev v občini. Prirediteljski klub bo uprizaril Remdevo igr »Samor« domače prosvetno društvo »Rokovnjače«. Pri obilnem programu bodo sodelovali tudi člani Radia Maribor, nastopila bosta domača godba na pihala in pevski zbor, predvajali bodo kratki film »Elektrika na vasi«, člani predvojaške vzgoje pa bodo razvili svoj prapor. Prireditelji se trudijo, da bo program najboljše pripravljen in prikaže, da se bo slavnosti udeležilo kar največje število ljudi.

263 ter Zbore proizvajalcev 203. V primerjavi s sedanji odbori se bo število odbornikov zaradi upostavitve zborov proizvajalcev v občinah, povečalo za 64.

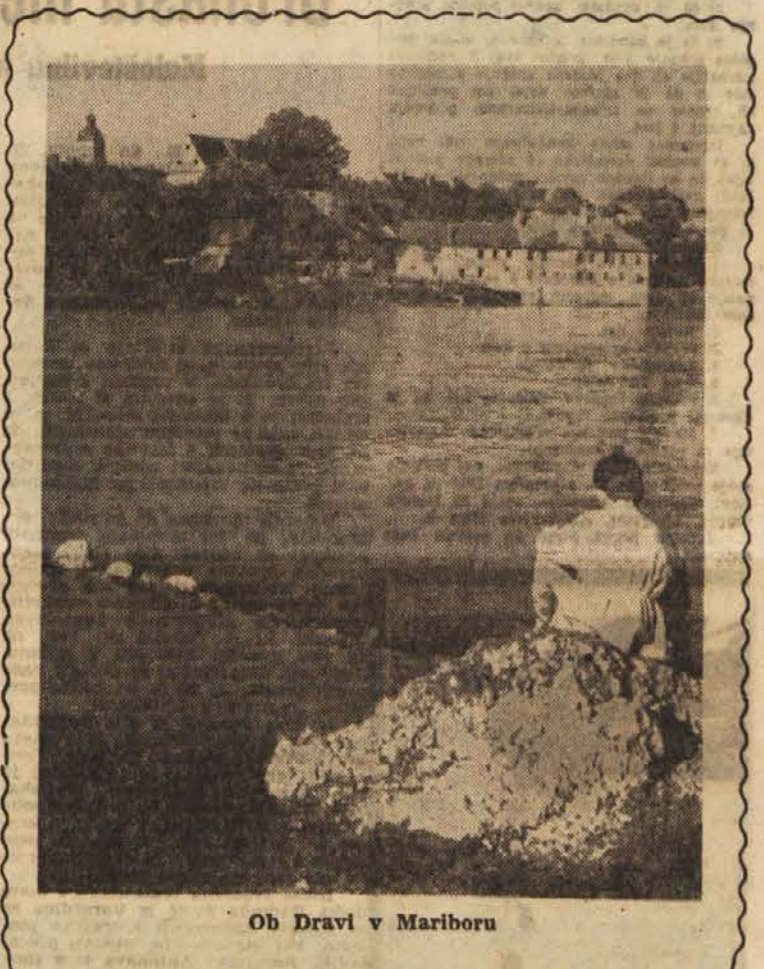
V zborih proizvajalcev bo zaradi pomembnejšega deleža industrije pri ustvarjanju skupnega družbenega proizvoda 143 predstavnikov te gospodarske panoge in 60 odbornikov iz kmetijstva.

Razmerje med odborniki bo v korist slednjega samo v tipičnih kmetijskih občinah, kot so Vipava, Dobrovo v Brdih in Komun na Krasu. Za stvarnejšo ponazoritev razmerja med industrijo in sorodnimi proizvajalnimi dejavnostmi in kmetijstvom v goriškem okraju, je tovariš Humar omenil še naslednjih nekaj podatkov.

KOLIKO JE VOLILNIH UPRAVIČENCEV

Zbore proizvajalcev bo v goriškem okraju volilo 13.884 delavcev iz industrije in sorodnih pridobitvenih strok, ki so lani ustvarili družbeni proizvod v skupni vrednosti skoraj 23 milijard 742 milijonov dinarjev. Nasprotno pa je v kmetijstvu precej več volivcev, vtem ko je njihov družbeni proizvod manjši. V tej panogi je namreč zaposlenih 23.514 volilnih upravičencev, ki so lani ustvarili svoj družbeni proizvod v skupnem znesku 6 milijard 309 milijonov dinarjev.

Vseh volilnih upravičencev je v goriškem okraju po stanju z dne 20. avgusta 76.172. Od tega je 36.127 moških in 40.045 žensk. Glede na število prebivalstva je največ volilnih upravičencev v novogoriški občini, in sicer 10.508, na drugem mestu je šempetrska z 10.188 in na tretjem mestu občina Tolmin s skupaj 10.083 volilnimi upravičenci. M. D.

Ob Dravi v Mariboru

VEČ PACIENTOV — MANJŠI STROŠKI

Na Polikliniki v Mariboru so vzlic novim dajatvam znižali ceno oskrbnega dne

Diagnostična postaja skupaj s kirurško ambulanto na Polikliniki v Mariboru ima 38 postelj. Šest postelj je zmeraj pripravljeno za takšne paciente, pri katerih so potrebni manjši kirurški posegi, ostale pa so skoraj vedno zasedene z bolniki, ki jim je treba ugotoviti diagnozo, oziroma odkriti povzročitelje bolezni. Letos je znatno več pacientov kot lani, število oskrbnih dni je poraslo mesečno za okrog 100 na povprečno 1000. Ta porast ni posledica večjega števila obolenj, temveč le povečane dejavnosti zavoda.

Na Diagnostično postajo v Mariboru prihajajo v zadnjem času bolniki, ki zaprosijo invalidsko pokojnino, tudi s slovenjegraškega in ptujskega področja ter iz mur- skosoboškega okraja. V Mariboru

imajo vsakovrstne specialiste, ki v kratkem času pregledajo bolnika. V mariborskem zavodu ugotavljajo diagnoze tudi takim bolnikom, ki jih je treba poslati na klimatsko zdravljenje, pa tudi za invalidske upokoje, ki so bili zaposleni v Holandiji, Franciji, Nemčiji in drugod ter jim morajo od tam pošiljati pokojnino. Taki pregledi z nekajdnevno bivanjem na Diagnostični postaji v Mariboru so mnogo cenejši, kakor večkratno pošiljanje bolnika k posameznim specialistom. Zato so v okoljskih mestih zadovoljni s takšnimi uslugami. Koristne pa so tudi za Diagnostično postajo v Mariboru, ki ima tako skoraj vse postelje vedno zasedene. Vzlic temu ni prevelikega navala, da bi bolniki morali predolgo čakati. Nekaj zastoja je nastalo, ko so nedavno čistili prostore, drugače pa naraščajo pacienti le za okrog sedem dni naprej.

Kirurška ambulanta na polikliniki je imela v začetku letošnjega leta dnevno le nekaj več kot po enega pacienta, sedaj pa jih ima že tri do štiri. V njej dobijo mavec na zlomljeni ud, naredijo jame na tudi manjši operacije. Zdravljenje na polikliniki je precej cenejše kot v bolnišnici. Bolnike, katerim je potrebno daljšo zdravljenje, pošiljajo v bolnišnico.

Z boljšo zasedbo postelj in splošnim varčevanjem je vodstvu Diagnostične postaje v Mariboru uspelo znižati ceno oskrbnega dne od lanske za 32 din, od odobrene za letos pa za 110 din. Vzlic novim in povečanim dajatvam računata na oskrbni dan od letošnjega maja naprej manj kot lani. Tudi pavšalna cena za ambulantne storitve je znižala na 140 din.

LUČ V GRČEVJU

Osem vasi v novomeški občini elektrificiranih

Ze leta 1953. so prebivalci iz Grčevja in drugih osmih sosednjih vasi sklenili zavzeti se za napeljavno elektrike v te vasi. Delali bi že, pa denarja ni bilo. Zato so poprosili na vse strani in na vse organe, seveda denarja ni bilo nikjer na pretek. Takrat jim je priskočila na pomoč Glavna zadruga zveza z 2.000.000 dinarjev. Osnova je bila tu. »S pridnimi rokami, voljo in vztrajnostjo vrednost teh milijonov podvojimo, potrojimo,« je dejal prizadeveni elektrifikacijski odbor. In res, kmetje, so prispevali droge, kopali jame in v nje postavljali droge, ELES Novo mesto pa je do Harinje vasi potegnil štiri žice. Milijona sta pošla in delo se je ustavilo. Pa so vrtali in vrtali. Kdorkoli je hodil na občino, okraj ali kdorkoli so jih obiskali odborniki, ljudski poslanci, so jim priporočevali o začeti in nedokončani elektrifikaciji. Tudi vsi

pristojni so mislili nanje. In ko so bile prve možnosti, so vsačdom pomagali s sredstvi občine, okraj, in elektro podjetje. Novo mesto je poskrbelo, da je bil pri roki material in monterji. Tako je v novomeški občini dobilo elektriko spet osem vasi. Stiranajst in pol kilometrov električnega omrežja je zajelo okoli 100 gospodarstev. Skoraj vsem sveti zdaj elektrika, razen sedmim, ki jo v hiše nočejo potegniti in še nekatere, ki za hišno napeljavo nimajo denarja.

V nedeljo so napravili v ta namen v Grčevju majhno slavnost. Nanj so se zbrali domačini, obiskali so jih zvezni ljudski poslanec ing. Jože Levstik, republiški ljudski poslanec Franc Kresc-Coban, predsednik novomeškega okraja Franc Pirkovič-Cort, predsednik novomeške občine Maks Vale, direktor elektro podjetja Novo mesto tov. Pir-

nar, aktivisti in njihovi prijatelji. Zvečer so domačinom člani Ljudske tehnike Novo mesto zavrteli strokovne filme o elektriki, njeni koristnosti in nevarnosti.

V prijateljskih in pristranih razgovorih s prebivalci je bilo posneti, da delo požrtvovalnega odbora še ni končano. Za bodočnost imajo še lepe načrte. Še milijon bi potrebovali, da bi dobili trofazni tok za pogon motorjev. Med drugim mislijo tudi na zadržni mlin, da ne bi bili več odvisni od mlinarjev v dolini, ki niso z odvzgom merice nič kaj prizanesljivi. Razen tega pa se s potjo, zlasti pozimi, precej zamuda.

Se marsikaj drugega bi radi prebivalci Grčevja in sosednjih vasi. Saj morajo še zmeraj svoje pridelke nositi prodajat v dobri duri oddaljeno Novo mesto, kjer lahko nakupijo tudi vse potrebščine za dom. Skratka, doma ne morejo ničesar prodati, niti kupiti. Vedo pa, da nobena stvar ne pride sama od sebe in da se bodo morali za vse te stvari sami zavzeti. V.

»Težko je bilo, štiri leta smo si prizadevali, štiri leta hodili na seje in združeno ugibali, kaj bi storili, da bi čimprej prišli do elektrike, zdaj pa jo imamo in vsi smo veseli,« tako je dejal član elektrifikacijskega odbora, ko smo se srečali v Grčevju.

Motiv izpod Grčevja

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA

Ugodna repriza

V ponovljeni tekmi je »Ljubljana« premagala Partizana s 55:44 (17:18)

Ljubljana, 3. sept. — Na stadionu »Ljubljana« je bila sinoči odigrana ponovljena tekma zvezne košarkarske lige med »Ljubljano« in Partizanom, ki jo je košarkarska zveza Jugoslavije zaradi pritožbe Partizana razveljavila. Zmagala je »Ljubljana«, in sicer s tokrat s 55:44 (17:18). — V prvi tekmi je bil rezultat 50:75. Sodnika Adi Klotnik in Janko Kavčič. Gledalcev 2500.

Že v prvih minutah tekme so začeli Beograjanci zadrževati žogo in s premišljenimi prodori skozi slabo obrambo Ljubljančanov večkrat vodstvo. »Ljubljana« je igrala razglašeno in neudovoljno, njeni igralci pa so dosegali koše bolj po naključju. Metali so zlasti zelo slabo na koš, porazno pa izvajali osebne napake, saj je vodja napada Müller dosegel le 4. Zupanič pa eno točko. V drugem polčasu so domačini vsilili Beograjčanom igro »mož na moža«, nakar je tekma začela. Kosi so padali na eni in drugi strani, rezultat se je menjal vsako minuto.

Dve minuti pred koncem tekme je bilo stanje na igrišču še nejasno. Ljubljančani so s težavo prišli v vodstvo

s tremi točkami razlike. Zaradi petih osebnih napak sta morala zapustiti igrišče najboljša igralca Partizana Marjanovič in Milojevič, nakar so gostje popolnoma popustili. Ljubljančani so z nenadnimi prodori popolnoma onemogočili obrambo Partizana in si v dveh minutah zagotovili zmago z 11 točkami razlike.

Partizan je na sinočni tekmi igral borbeno in taktično zelo dobro, vendar pa je po izključitvi Marjanoviča popolnoma popustil. »Ljubljana« je igrala razen zadnjih minut razglašeno in neudovoljno: brez prave povezanosti, saj so nemalekrat podajali žogo naravnost v roke nasprotnikom. V zadnjih minutah pa so zaigrali tako, kot znajo in zagotovo zmago.

Sodnika Kavčič in Klotnik se v svojih odločitvah čisto nista ujemala, zaradi česar sta vzbujala številne proteste med gledalci. Koše za »Ljubljano« so dosegli: Kapelji 11, Zupanič 17, Müller 14, Kumer 2, Serbec 7 in Konić 2, za Partizana pa Marjanovič 11, Bagojevič 13, Radović 12, 10, Tomić, Mehmedbegović 2 in Milojevič 5.

Zaradi petih osebnih napak so bili izključeni Djurić II., Marjanovič in Milojevič.

Po končani tekmi je najboljši igralec Partizana, Marjanovič, izjavil: »Borili smo se do konca, igrali smo taktično dobro, vendar pa se nam pozna, da smo oslabiljeni. Izgubili smo popolnoma zaslužen.«

Igralec »Ljubljane« Zupanič pa nam je povedal: »Če bi igral Partizan odprto, bi zmagali z veliko večjo razliko.«

ZENSKA SAHOVSKA OLIMPIADA

Bomo prišli v finale?

Emen, 3. septembra (Tanjug). — Sinoči je bila svečano odprta ženska sahovska olimpiada, na kateri sodeluje 21 državnih reprezentanc. Le-te so razdeljene v tri skupine, približno enake moči, in sicer po sedem v vsaki skupini. Tri prvoplasirane reprezentance se bodo uvrstile v finale. Skupine so sestavljene takole. — I. skupina: Finska, Romunija, Iraka, Francija, SZ, Nizozemska, CSR; II. skupina: ZDA, Škotska, Madžarska, Avstrija, Vzhodna Nemčija, Poljska, Luxemburg; III. skupina: Poljska, Jugoslavija, Anglija, Danska, Zahodna Nemčija, Norveška in Belgija.

Potentakom so se v prvem kolu, ki je bilo na sporedu danes, srečale v III. skupini: Jugoslavija-Belgija, Anglija-Norveška in Danska-Zahodna Nemčija.

Zensko reprezentanco Jugoslavije sestavlja Ljiljana Timofejeva in Terezija Stadler.

DRŽAVNO SAHOVSKO PRVENSTVO

SLEPIH

Mehidić zaostal

Naklo, 3. septembra. — V XII. kolu državnega prvenstva slepih šahistov sta bili na dnevnem redu dve presenečenja: Mirković je premagal Mehidića, lič pa Jankovića. Ostali rezultati tega kola: Baretić-Janežić 1:0, Grahovac-Pintarić 1:0, Poša-Osmanović 1:0, Negovanović-Canković 1:0. Djurić-Cabarkapa 0:1.

Stanje po XII. kolu: Baretić in Cabarkapa 10, Mehidić 9,5, Mirković 9, 3,5, 7,5 (1), Djurić 7,5, Janković 7 (1) id.

Jutri imajo tekmovalci prost dan, v četrtek pa bodo odigrali zadnje kolo, nakar bo razvrstitev rezultatov in podelitev nagrad.

P. J.

PO OLIMPIADI GLUHONEMIH SPORTNIKOV

Brenasta medalja - vendar zadovoljstvo

Maloštevilna jugoslovanska reprezentanca je v Milanu dosegla zadovoljiv uspeh

Od nedelje, 25., do sobote, 31. avgusta, so v Milanu na stadionu Arena tekmovali najboljši gluhihoni atleti vseh svetov, med njimi tudi iz Jugoslavije, za medalje na olimpiadi gluhihonih. Čeprav naša država ni poslala v Milano popolne reprezentance, pa so posamezni naši atleti, posebej pa še atletinja, dosegli presenečljive dobre uspehe.

Jugoslovanske atletinje so osvojile štiri medalje, in sicer eno srebrno ter tri bronaste. V primeru s Sovjetsko zvezo, ki je osvojila 13 zlatih, 8 srebrnih in 3 bronaste medalje, to ni veliko, zato pa moramo upoštevati, da so Rusi nastopili s številno reprezentanco in so nekateri njihovi rezultati tudi svetovne vrednosti pri normalnih atletih.

Omeniti moramo, da so ruski tekmovalci, na tej olimpiadi, nastopili privržniki in čeprav niso člani mednarodne športne organizacije gluhihonih. Za njihov nastop ima precejšen delež zaslug predsednik svetovne organizacije gluhihonih Jugoslovanci Vukotić, ki je vztrajal pri tem, da so jim dovolili nastopiti v Milanu. Pogledimo najprej, kaj so dosegle naše predstavnice, ki so le tri tedne pred ostro trenirale v Ljubljani.

Najbolj uspešna je bila Barjaktarevičeva iz Varaždina, ki je v metu kopja osvojila srebrno medaljo. Vredni red tekmovalk v tej disciplini je bil naslednji: Neshorok (Poljska) 22,90, Barjaktarevič 23,44, Puškarić (obe Jugoslavija) 27,62 itd. V suvanju krogle je Barjaktarevičeva zasedla prvo mesto z rezultatom 9,25 m, medtem ko je bila prva Antonova (SZ) s 14,34.

Bivša svetovna rekordarka v metu diska Radmila Zutić iz Varaždina se je morala zadovoljiti s tretjim mestom, ker sta bili obe Rusinji precej boljše. Rezultati: Antonova 41,76 (nov svetovni rekord gluhihonih), Ivanova 34,55, Zutićeva 30,67.

Nepričakovano smo prišli do bronaste medalje v štafeti 4x100 m. V ostrem boju za prvo mesto med nemško, sovjetsko in poljsko štafeto so Poljanke od njevoze pri zadnji predaji izgubile štafeto palico in so jih zato diskvalificirali, naše pa so, čeprav precej za prvima, osvojile tretje mesto. Rezultati: Nemčija 51,5, SZ 51,5, Jugoslavija 58,2.

Najmlajša tekmovalka, Kasumovićeva, se v ostri konkurenci ni uvrstila v finale teka na 800 m, ker je bila v predtekni šele četrta z rezultatom 25,7, medtem ko je v daljših prišla na osmo mesto s 4,3 m.

Naše tekmovalke so začele in stare od 18 do 20 let, zato smo

lahko zadovoljni z njihovimi rezultati in plasmajem.

Atleti, kot smo že omenili, sicer niso dosegli nobene medalje, vendar so tudi s plasmajem in rezultati zadovoljni. Tako je bil vrhunec Kogovšek v teku na 5 km deveti s časom 15:18,2 (zmaga je Zec s časom 15:09,0), 16:18,2 (zmaga je Zec s časom 35:18,2, medtem ko je spet zmagal Zlot, tokrat z 32:14).

Izmed ostalih Jugoslovancev se Bukšević iz Titograda ni uvrstil v finale. Njegov najboljši rezultat je 11,8 na 100 m, ki se je z njim uvrstil v polfinale, do finala pa se ni mogel prebiti. V troskoku je bil osmi med 16

SLOVENSKO MLADINSKO PLAVALNO PRVENSTVO

Navzlic dežju in mrazu - dobri rezultati

Videm, 29. sept. Danes je bilo v Krškem, v bazenu olimpijskih dimenzij, nadaljevanje mladinskega prvenstva Slovenije v plavanju. Sicer tudi danes tekmovalci niso dosegli nobenega rekorda, zato pa mnogi dobri rezultate. Upoštevati moramo namreč, da je vreme hladno in deževno, voda pa pretopla — 28 stopinj C.

Danes je v predtekmovalnih nastopih spet okrog 200 mladih tekmovalcev, v finalih pa okrog 100.

Najboljše rezultate so spet dosegli plavalci Triglava iz Kranja, vendar je razveseljivo, da so tudi drugi podeželski klubi napredovali. To je moč videti iz vrstnega reda po drugem dnevu: Triglav 134, Celuloza 72, »Ljubljana« 66, Prešeren (Radovljica) 27, Ilirija 22, Branik 20, Rudar (Trbovlje) 8 in Panonija (Murska Sobota) 3 točke.

Današnji finalni boji so bili ogroženi, vendar so favoriti dosegli slabše čase kot v predtekmovalju. Nekateri so stekli svoje moči, ker upajo, da jih bodo uvrstili na isto kandidatoval za mladinsko državno reprezentanco, ki se bo 26. septembra pomerila v Genovi z italijansko. Drugi pa so se pritoževali zaradi vode v bazenu, ki je mlekasta zelo vroča in hladna strelja. Zato bi lahko izmed rezultatov v predtekmovalju zabeležili le Brinovčevih 3:09,9 na 400 m prostu.

Finalni boji v posameznih disciplinah so potekali takole: 400 m prostu: Vlado Brinovč (T) 5:19,1, Drogenik (B) 5:25,7, Peter Brinovč (T) 5:30,9, Členšek (Prešeren) 5:35,4. Rezultati so razmeroma slabi, kar zadeva Vlado Brinovča. Sicer pa je, kot je izjavil, plaval lažje, drugi so mu po nepotrebnem sledili, sicer bi dosegli boljše rezultate. Navzlic temu je treba opozoriti na Drogenika, ki plava šele drugo leto

in je bil lani brez trenerja. Drogenik je namreč dosegel še drugo mesto na 100 metrov hrbtno, pa tudi v štafeti se je odrezal. Pozabit pa ne smemo tudi na komaj 12-letnega Petra Brinovča.

100 m prostu mladinke: Končija (T) 1:15,2, Horvat (L) 1:19,0, Čebulj (Pr) 1:20,5, Končan (L) 1:21,0. V tej disciplini je imela državna rekordarka Barba Končija hudo konkurenco. Horvatovo že poznamo, med znane plavalke pa sta se s solidnimi rezultati uvrstili tudi Čebulj in Radovljica in Končanova.

100 m hrbtno mladinci: Umek (I) 1:16,2, Drogenik (B) 1:17,4, Kaplan (L) 1:19,9, Ismailović (Pa) 1:22,7. Ta disciplina nam je spet predstavila zelo zanimive plavalce, ki so tudi tokrat dosegli dobre rezultate.

200 m prsno mladinke: Tominešek (L) 3:12,3, Brinovč (C) 3:18,4, Rode (L) 3:21,4, Pirc (I) 3:29,1. Zmagala je favoritka, vendar je ugodno presenetila domačinka Breskvarjeva.

4x100 m mešana mladinci: Triglav 5:26,7, Celuloza 5:29,7, »Ljubljana« 5:35,0, Prešeren 5:36,0, Celuloza II, Ilirija. Štafeta je bila zanimiva od predaje do predaje. V prvi in drugi predaji je zanesljivo vodila Ilirija, ki je zanj kot prvi starši Umek (hrbno), nato pa je Vetrovec klasičnem slogu še povečal prednost. V tretji predaji se je položaj obrnil v korist Triglavu, ko je Vlado Brinovč v silnem finišu 100 m metuljčka preplaval v času 1:17,0. Tudi v četrti predaji je njegov brat Peter povečal prednost, ko je 100 m prostu preplaval v 1:10,6.

4x100 m prostu mladinke: Triglav 5:40,5, »Ljubljana« 5:47,0, Celuloza 5:55,3, Prešeren 6:21,5. Najprej je vodila »Ljubljana« pred Triglavom. Leto pa je v drugi predaji prevzel vodstvo in ga obdržal do konca.

Za zaključek še nekaj razgovorov z mladimi plavalci: Spela Čebulj, Radovljica, stara 17 let, ki je osvojila tretje mesto na 100 m prostu je izjavila, da se je utrjena od napornih tekmovalj na obeh državnih prvenstvih v Splitu. Le-tu je dosegla na 100 m prostu 1:18,2. Plava od leta 1950 ter postopoma in zanesljivo napreduje.

MLADINSKE ŠPORTNE IGRE

200 tekmovalcev za »Bratstvo in enotnost«

Celje, 3. septembra. — Danes so se začele III. športne igre »Bratstvo in enotnost« v počastitev VI. kongresa Ljudske mladine Slovenije. Na igrah sodeluje nad 200 mladinc in mladincev iz Zrenjanina, Tuzle in Celja.

Današnji rezultati — košarka (mladinci): Zrenjanin-Tuzla 76:46, Celje-Tuzla 49:30, mladinke: Zrenjanin-Tuzla 54:29, Celje-Tuzla 39:34 (11:27). Zmaga Celja nad Tuzlo sta velika presenečenja.

Mali rokomet — mladinci: Zrenjanin-Tuzla 18:8, Celje-Tuzla 14:10, Zrenjanin-Celje 12:9 (6:2), mladinke: Zrenjanin-Tuzla 3:1, Celje-Tuzla 4:2, Zrenjanin-Celje 6:0 (4:0).

Streljanje — mladinci: Celje 575, Zrenjanin 556, Tuzla 489; mladinke: Zrenjanin 137, Tuzla 123, Celje 73.

Po prvem dnevu vodi Zrenjanin pred Celjem in Tuzlo. Jutri je na sporedu še odbojka, košarka, namizni tenis in atletika.

K. J.

Tekme

Odred : Triglav ne bo!

Sinoči so nam iz Odredove pisarne sporočili, da za danes napovedana tekma Odred-Triglav, ki bi morala biti ob 16. uri na stadionu Odreda, odpade.

Zvezna gradbena zbornica

razpisuje

splošni javni anonimni natečaj

za izdelavo idejnega osnutka za zgradbo Zvezne gradbene zbornice s centrom za napredek gradbeništva in s stalno razstavo

Pravico do sodelovanja pri natečaju imajo gospodarske organizacije, skupine in posamezniki — državljani FLRJ.

Nagrade in odkupi:

Prva nagrada	800.000 dinarjev
Druga nagrada	500.000 dinarjev
Tretja nagrada	400.000 dinarjev
Četrta nagrada	300.000 dinarjev
Odkupi	500.000 dinarjev

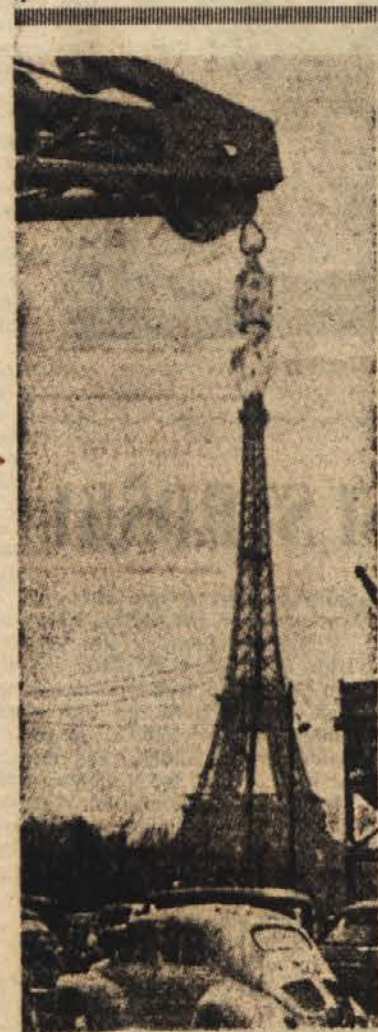
Rok za izročitev del je 30. december 1957.

Gradbeni program in pogoje natečaja lahko dobite vsak delavnik od 13. ure v Zvezni gradbeni zbornici, Božidara Adžije 21, pritličje, soba 2, proti vplačilu 1000 dinarjev, ki bodo udeležencem natečaja vrnjeni v roku 30 dni po objavi rezultatov natečaja.

V ocenjevalni komisiji so: ing. Obrad Bojović, generalni sekretar Zvezne gradbene zbornice; ing. arh. Mate Bajlon, prof. arhitektonske fakultete, Beograd; ing. arh. Drago Galic, profesor arhitektonske fakultete, Zagreb; ing. arh. Jovan Miller, glavni inženir gradbenega podjetja »Graditelj«, Sarajevo; ing. Milan Koprić, direktor podjetja »Projekt«, Kranj; ing. Djordje Lazarević, profesor gradbene fakultete, Beograd; ing. arh. Bogdan Nestorović, profesor arhitektonske fakultete, Beograd; ing. arh. Stjepan Gomboš, svetovalec podjetja »Plan«, Zagreb; ing. arh. Nikola Gavrilović, svetovalec Urbanističnega zavoda, Zagreb.

ZVEZNA GRADBENA ZBORNICA

2890

Eifflov stolp

Pariz, 31. avgusta
Po 20 letih se je v Parizu spet zbralo nad 3000 študentov 33 držav iz vsega sveta na tako imenovanih »Igrah mladosti«, ki so letos v okviru proslav 50-letnice nacionalne unije francoskih študentov.

Jugoslovanske športnike-študente na olimpiadi v Parizu zastopajo vaterpolisti, ki že redno trenirajo, medtem ko pričakujejo prihod atletov iz Aten v sredo, 4. septembra. Skupaj nas na igrah v Parizu zastopa 26 športnikov — 11 vaterpolistov ter 15 atletinj in atletov.

Vsi športniki so nameščeni v novem študentskem naselju, ki je precej oddaljeno od središča mesta. Ne bom se zmotil, če rečem, da je bivanje in hrana izvrstna, sobe pa so takšne, da spominjajo na najbolj urejene hotele.

KOT V CEBELNAKU
Študentsko naselje je sedaj, za časa iger, izpopolnjeno do zadnjega mesta. Že pri vходу v prvi

PISMO IZ PARIZA

se povzpeli pri cerkvi Sacre coeur na nasprotni stran Pariza in se okrog polnoči vrnili v naše študentsko naselje.

Slučajno so se z nami v avtobusu vozile tudi španske študentke — plavalke in odbojkarice. Prvi stik smo z njimi vzpostavili s pomočjo nam dobro znane meksikanske pesmi »Mama Juanita«.

Najprej sta začela peti vaterpolisti Ježić in Žužel, nato pa so španske študentke nadaljevale melodijo in že je bilo vzpostavljeno prijateljstvo. Običajno, prirodno, v vsakem oziru ne namučeno, prav študentsko. In medtem ko so se nekateri izmed naših mučili v vseh možgih jezikih, da bi se sporazumeli, so drugi že sestavljali »rang-listice« in ocenjevali lepoto posameznih Špank.

NAŠI VATERPOLISTI V SREDIŠČU POZORNOSTI

Ugled, ki ga uživa naša vaterpolisti, je tudi vzrok precejšnjega zanimanja za študente-vaterpoliste v našem naselju. Tako

Jugoslovanski študentje, Eifflov stolp, Španke in še kaj

se je že na njihovem prvem treningu v bazenu, v katerem bo vaterpolo turnir, zbralo precejšnje število ljubiteljev vaterpola, novinarjev in fotoreporterjev.

Na turnirju bo sodelovalo šest reprezentanc: Nemčija, Japonska, Brazilija, Romunija, Madžarska in Jugoslavija. Za naše vaterpoliste sodijo, da so favoriti številka 1. za zlato medaljo, čeprav ne smemo podcenjevati Romunov, še posebej pa ne Madžarov. V soboto popoldne (31. avgusta — op. ur.) so naši odigrali z Brazilijo prvo trening tekmo, ki so jo odločili v svojo korist z rezultatom 14:2 (9:1).

Nad vodstvom dr. Dušana Katunarića je v Parizu naslednjih enajst vaterpolistov: Muškatić, Nardeli, Roje, Arneri, Žagar, Šuste, Žužel in Čukvas. Prvo tekmo bo Jugoslavija igrala proti Nemčiji v sredo, 4. sept., naslednji dan proti Braziliji, 6. sept. proti Japonski, 7. proti Madžarski in 8. septembra proti Romuniji (na turnirju igrajo vsak z vsakim). Vsi pričakujejo, da bodo naši študentje osvojili prvo mesto, saj so ga tudi že leta 1953 na študentski olimpiadi FISU v Dortmundu.

DUŠAN PETROVIĆ

DNEVNE NOVICE

LJUBLJANCI, OKOLIČANI!

V nedeljo 8. septembra vsi na VELIKO JAVNO TOMBOLO, ki je priredil Zveza borcev Rožna dolina ob 15 v Tivoliju. Motorno kolo, šivalni stroj, radio, ženska in moška kolesa, vreča moke in še druge dragocene premije. Nad 400 praktičnih dobitev!

ČISTOČA V VIŠI S STALNO UPORABO

ISOL

ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO

Vse šolske knjige in šolske potrebšnine v veliki izbiri dobite pri Državni založbi Slovenije, Ljubljana, Mestni trg 28, Trg revolucije 19 in Copova ulica.

Uradi in podjetja vseh vrst ter njihovi pisarniški uslužbenec bodo dobili te dni brezplačne prospekte za novo ilustrirano revijo "Sodobna pisarna", ki bo pri nas novost za prodajanje in organizacijo moderne tehnike pisarniškega poslovanja. Vabimo vas, da nam takoj odposljete naročilnico. Če prospekta niste dobili, pišite ponj na naslov: Uprava revije "Sodobna pisarna", Ljubljana, Gosposka 12.

Vpisovanje v Solo za plesno umetnost Mete Vidmarjeve je vsak dan od 18-19 ure na Večni poti 3. V solo sprejemamo učence od prvega razreda gimnazije dalje. Začetek sole je 15. septembra 1957.

"ULTRAGIN" - Sport krema je prvovrstna mastna krema. Tudi tvoja koža potrebuje hranilne snovi, ki jih vsebuje "ULTRAGIN" - sport krema. "FLEX" dobiš pri trgovcu, kjer kupuješ za svoje gospodinjstvo. Zadržaj "FLEX", če hočeš kvaliteto. Idealno čisti mastne madeže.

Po težki, mučni bolezni nas je zapustil naš ljubi mož, ati in dedek

LOJZE PENGAL

Pogreb bo v četrtek, 5. septembra 1957, ob 16. uri iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: žena Mara, hčerki Alma in Slavka, zeta dr. Subic, dr. Popovski, vnukinja in vnuk.

OBČINSKI KOMITE ZKS CELJE SPOROČA ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRLO TOVARIŠ

ANTON BOŽNIK

ČLAN OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS

POGREB UMRLEGA TOVARIŠA BO V SREDO, DNE 4. SEPTEMBRA 1957 OB 17. URI NA MESTNEM POKOPALIŠČU V CELJU

DOBREGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

OBČINSKI KOMITE ZKS CELJE

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 5. sept. 1957 ob 20 - Prežihov Voranc: Pernjakovi - Gostovanje v Radečah.

Sobota, 7. sept. 1957 ob 20 - Prežihov Voranc: Pernjakovi - Gostovanje v Ljubnem.

Nedelja, 8. sept. 1957 ob 14 - Prežihov Voranc: Pernjakovi - Gostovanje v Bočni - ob 20 - Prežihov Voranc: Pernjakovi - Gostovanje v Rečici ob Savinji.

IZ ROČARKE SLATINE

Ameriški barvni film "Trobente opoldne". V glavni vlogi Ray Milland, Helena Carter in Forrest Tucker.

"IZ PROPEVI"

"DELAJSKI DOM": francoski cinemascopski film "Carski sel" (Michael Strogov). V glavni vlogi Curd Jürgens.

IZ MURSKE SOBOTE

"PARK": ameriški barvni film "Karnaval v Texasu". V glavni vlogi Howard Keel, Esther Williams, Red Skelton in Ann Miller. Predstavi ob 17.30 in 20.

VESTI IZ KRANJA

"STORŽIČ": ameriški barvni film "Gola džungla". V glavni vlogi Charlton Heston in Eleanor Parker. Predstave ob 18. in 20.

"SVOBODA": amer. barvni film "Gola džungla". Predstava ob 19.

Vesti iz Jesenic in okolice

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Avgust Tancar. Gosposvetska cesta.

"RADIO": premiera ameriškega filma "Tujec me je poklical". V glavni vlogi Gary Merrill, Shelly Winters, Michael Rennie in Bette Davis. Predstave ob 18 in 20.

"PLAVZ": zaprti

ZIROVNICA: francoski film "Lizbonske noči". V glavni vlogi Françoise Arnoul, Daniel Gelin in Trevor Howard. Predstava ob 20. Samo danes!

DOVJE-MOJSTRANA: ameriški film "Na moriščev sledi". Predstava ob 20. Samo danes!

2 BLEDA

Ameriška barvna risanka "Plutonove in Pajine pustolovščine". Predstavi ob 18 in 20.30.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za sredo, 4. septembra

Poročila ob 5.55, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pisan glasbeni sporod) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 7.10-8.00 Zabavni zvoki - vmes ob 7.30-7.40 Mladim poslušalcem s poslušalci - 8.05 Pisana paleta (spored operne in solistične glasbe) - 9.00 Zabavni mozaike - 9.30 Za ljubitelje narodnih pesni - 10.10 Operetna in lahka glasba - 11.00 Stari in novi Rossini - 11.45 Mladinska povest - Dr. Ivan Franko: Zahar Berkut - 12.00 Zabavni koncert - 13.30 Kmetijski nasveti - Stane Petelin: Kužna malokrvnost konj v luči varovanja živine - 12.40 Herman Buhal: Variacije na narodno temo z Balkana - Paul Bowles: preludij (Käthe Reiman, klavir) - 13.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov - 14.00 Francoske popevke - 14.20 Turistična oddaja - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba vmes reklame - 15.40 Humoreska tega tedna - Arkadij Averčenko: Kako osvaja lepo ženo - 16.00 Koncert po željah - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.20 Nekaj Schubertovih melodij - 18.40 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor "Svoboda" - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Igra zabavni orkester Rada Ljubljana pod vodstvom Ferda Pomykala in Wilhelma Dumke - 20.30 Domače aktualnosti - 20.30 Odločki iz Offenbachove opere Hoffmannove pripovedke - 22.15 Jazz-coctail - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (prenos iz Zagreba)

II. program

14.00 Simfonični plesi in rapsodije - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.35 Otroški in mladinski zbori pojo - 15.45-16.00 V zabavnem ritmu - 22.15-23.00 Nočni koncert

VESTI IZ KOPRA

GLEDALIŠČE SLOVENSKEGA PRIMORJA V KOPRU

Sreda, 4. septembra ob 20. uri Dobričani: "Skupno stanovanje" - otvoritev sezone, red A in izven, Sobota 7. septembra ob 20. uri Dobričani: "Skupno stanovanje" - predstava v Kozini

Nedelja, 8. septembra ob 20. uri Dobričani: "Skupno stanovanje" - predstava v Komnu

Ponedeljek, 9. septembra ob 20. uri Dobričani: "Skupno stanovanje" - predstava v Sežani

Sreda, 11. september ob 20 uri Dobričani: "Skupno stanovanje" - predstava v Izoli.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO "UNION"

Slovenski film

Ne čakaj na maj

Tednik "Življenje ni greh" samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Metka Gabrijele in Frane Trežalt. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 8. dalje.

KINO "VIČA"

Ameriški barvni film

»Vrni se striček Vili«

Tednik "Filmske novice šte. 35". Predstave ob 18, 18 in 20. V glavni vlogi Glenn Ford. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje.

KINO "KOMUNA": sovj. barvni film

"Enainštirideseti". Tednik, F. N. 35. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. V glavni vlogi: Izolda Izvickaja.

KINO "SLOGA": kit. film "Belolaso dekle". Brez tednika. Predstave ob 16, 18.30 in 21. uri.

Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14. ure dalje.

KINO "SOCA": Zaradi gradbenih del zaprti!

LETNI KINO "BEŽIGRAD": amer.

film "Zene orkestra". Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave!

MLADINSKI KINO LM. Kotnikova 8, predvaja ameriški barvni film "Robinson Crusoe". Predstavi vsak dan ob 10 in 18.

KINO "LITOSTROJ": jugoslovanski film "Tvoja zemlja". Tednik "F. N. 34". Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

KINO "TRIGLAV"

Francoski film

Moški so takšni

Tednik. V glavni vlogi Jacques Fabrice in Annie Noel. Predstave ob 18, 18 in 20 uri. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnja. Jutri franc. barvni film "Pustolovščine ševlj-skega brivca".

KINO "SISKA"

Francoski film

Intrigantke

V glavni vlogi Raymond Rouleau, Jeanne Moreau. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 14 ure dalje.

Raznašalke ali raznašalce

za raznašanje časopisa v jutranjih in popoldanskih urah za območja Center, Bežigrad in Sisko sprejmeta takoj upravi "LJUDSKA PRAVICA" in "LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA", Ljubljana, Kopitarjeva 2. - Zaslužek dober.

Dotrpel je naš dragi oče, brat, stari oče, tast in stric

IVAN HOČEVAR

posestnik

Pogreb bo 5. septembra 1957 ob 16. uri na pokopališče v Zagorju.

Zagorje, Celje, Ljubljana, Trbovlje, Ankenbach, 3. septembra 1957.

Zalujoči: Janko in Rudi z družinama, Marta Blatinik z možem, Herma; sestra Marija Hladnik ter družine Hladnik, Savič in Dornik.

PRIDITE NA III. MEDNARODNI VINSKI SEJEM

NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI OD 4. DO 15. SEPTEMBRA 1957

VALA IN NAGRAJEVALA NAJBOLJŠA VINA • TRADICIONALNA POKUŠNJA SVETOVNOZNANIH VIN • VINOGRADNIKI! OGLEDITE IN NABAVITE SI NAJMODERNEJŠE VINOGRADNIŠKE, KLETAR-SKE STROJE IN NAPRAVE TER DRUGE PRIPOMOČKE ZA VINOGRADNIŠTVO • 37. PLEN. ZASEDANJE VINOGRADNIKOV 22. DRŽAV • DOSLEJ NAJVEČJA TOVRSTNA PRIREDITEV NA SVETU IZKORISTITE POPUST NA ŽELEZNICI

Obiščite Ljubljano in izkoristite 50% popust na železnici!

Španska PLOŠČAD

11

LEONHARD GRIBBLE

Inspektor od Scotland Yarda se je na vso moč trudil, da bi ga ne premagalo razočaranje. Ko sta se poprej peljala za Roystonom in je opazil tisto luč, se je bil naglo odločil: Podlasice ni bilo po odpuštu več mesecev na spregled. Jallopsova kmetija je zapuščenca že nekaj let. Prav gotovo je Podlasica v zvezi s kakšno tolpo, ki ima v bližini skrivališče in operativni center. Nemara pa v tisti zapuščen hiši... Poprej je domneval, da se bo avto, ki je bil njemu in Roystonu izginil iz oči, spet vrnil po isti poti, zdaj pa je spoznal, da se je zmotil.

Iz razmišljanja ga je zbudil hripavi glas Podlasice. Parker je imel vtis, da možakarja nekaj plaši. "Pa ga menda vendar nisva zgrešila, kaj?"

Mick je nekaj zamrmral in povečal hitrost, nenadoma pa se je Podlasica zvrnil: "Jerry! Tamle je!"

Kot miška tiho je Parker spet smuknil na tla, ker se je začel avto ustavljati. V soju žarometov je opazil možakarja, ki je sedel na katranskem sodu, kakršne uporabljajo graditelji cest. Avto je obstal, Podlasica je prvi zlezal ven. Parker je slišal kratki pozdrav: "Zdravo, Jerry! Torej si je dobil brzojavko. Lepa svinjarija tam zunanji Parker je v Greystonu."

Potem je izstopil še drugi. Parker jim je bil kar hvaležen, saj se je lahko vsaj malo iztegnil. Vsi trije so obstopili s katranom, vmes pa so zabavljali na račun inspektorja od Scotland Yarda. Ni bilo časa za premislek, Parkerjev položaj je bil kaj mučen, ravno še o pravem trenutku se je spomnil, da so tečajji avtomobilskih vrat dobro namazani. Nekaj minut je potreboval, preden je na nasprotni strani zlezal na cesto. Stisnil se je v temo. Ko so vsi trije vstopili, se je inspektor že trdno oklepal rezervnega kolesa. Le s težavo se je obdržal, ko je Mick obrnil. Šli so isto pot nazaj, toda še preden se je Parker začel veseliti, da se bodo pripeljali na njemu bolj znano področje, je vozniš zvil po ozki poti in potem še enkrat na stezo. Mimogrede je Parker opazil napis "Zasebna pot", potem pa se je avto ustavil; eden izmed onih treh je zlezal ven in odprl lesa.

Slepemu potniku na nadomestnem kolesu je zastajal diha. Kaj če bo možakar počakal in lesa spet prislonil! Potem ga bo prav gotovo našel. Pa je šlo vse lepo od rok, voz se je navsezadnje ustavil pred belo hišo, ki so vanjo peljale stopnice iz žgane opeke. Okna so zastirale blede zavese. Parker je bil zelo začuden, ko je opazil telefonsko napeljavno. Neslišno je zdrsil s neudobnega sedeža in se skril za živo mejo.

Oni trije so stopili do vežnih vrat in pozvonili, nekeje v hiši se je oglasil starinski zvonec. Vrata so se odprla, možakarji so vstopili.

Prav previdno se je začel Parker ozirati naokoli. Pred hišnim pročeljem je bila trda tema, na levi je opazil vegasto garažo. Zlezal je bliže, vrata so bila odprta, v garaži je inspektor opazil rumeni avto, ki je bil poln trahu, hladilnik pa

še topel. S težavo je Parker zadušil v sebi vzklík zadoščanja: na zadnjem sedežu je ležal v avtomobilu lep krznen plašč.

Zenska! Tista ženska, ki je obiskala Gilesa nekaj ur pred smrtjo. V rumenem avtu se je pripeljala in krznen plašč je imela na sebi. Kakšne vrste so pravzaprav zločinci, ki jih zasleduje? Ali so morilci? Tega ne bi verjel, toda kaj neki so? Vse kaže, da se bo Podlasica spet moral pripravi na "poslovno nezdoto" s dolgotrajnimi posledicami, je ugotavljal Parker, in se previdno plazil dalje.

V zadnji steni je ugledal nizka okna, ki so segala skoraj do tal. Skozi eno izmed njih je prihajal pramen svetlobe, kdaj pa kdaj je inspektor ujel kak glas. Kdo neki je v tej sobi? Inspektor je ugotovil, da drugo okno sploh ni zastrto. Dolge sence so se premikale na okenski šipi, postave so hodile sem in tja. Neopaženo se je spiplazil v temno grmičevje nasproti okna. Našel je pet ljudi: v sobi so bili Podlasica in Mick, pa tisti, ki sta ga med potjo vzela s seboj in sta ga klicala za Jerryja, in še četrti, ki ni prav nič govoril, in - ženska!

Po razburilnem razgovoru je ženska stopila iz sobe in se vrnila s telefonskim imenikom v rokah. Parker je kar gori od radovednosti, za katero področje je tisti imenik. Ženska si je s prstom pomagala pri iskanju telefonske številke, nato pa je stopila k okrepčevalnici in dvignila slušalko. Prisluskovalce zunaj v grmovju ni mogel slišati, kaj je govorila, toda po njenem odgovoru se je vsa tolpa vidno oddahnila. Celo minuto ni nihče spregovoril, morda se kačili in polnili sobo z dimom. Navsezadnje je potegnil Mick iz žepa šop papirjev; razprava se je iznova razvnela.

Parkerja je že premagovala nestrpnost, pogledal je na uro. Royston je zdaj prav gotovo že dobri dve uri doma! Inspektor pa je stal med grmičevjem, ne da bi vedel, kje je in kako bo spet prišel v mesto. O vsem tem je razmišljal, vmes pa je pazljivo gledal početje tolpe in se ježil, ker ni mogel razumeti niti besede. Ko ga je že minevalo potrpljenje, se je začela družina odpravljati. Nekaj trenutkov zatem je slišal glasove pri vhodnih vratih. Motor je zabrněl, Parker pa je spet pogledal v sobo, ki je bila prazna. Prevzela ga je skrajno drzna misel. Skočil je k oknu in pritisnil, okvir je popustil. V trenutku, ko je zlezal v sobo, so se zunaj zaloputnili avtomobilska vrata.

Z enim samim skokom je bil inspektor od Scotland Yarda pri mizici z okrepčili. Pravilno je domneval, telefonski imenik je bil odprt na strani EA-EM. Torej so klicali garažo Elite. Ze je Parker poiskal Gillespejevo številko in hotel zavrteti številčnico, ko mu je udaril v nos močan vonj po parfumu. Španski bezeg! Zraven telefonskega aparata je opazil robček. Brž ga je spravil v žep.

Minevale so sekunde, navsezadnje se je le javil sluga. Ne, temu ne morem povedati ničesar, je brž spoznal Parker. "Halo, Parker pri telefonu. Prosim vas, pokličite takoj Roystona! Hudo se mi mudi!"

Spet so minile dragocene sekunde, potem pa se je javil Roy z zasananim glasom. Triindeset sekund je zadostovalo za detektivsko izčrpano razlago. Roy je bil v trenutku ves bučen; Parker mu je rekel, naj ne vprašuje ničesar, potem pa mu je dal nekaj navodil in odločil slušalko.

V Parizu so pred kratkim pripravili razstavo uporabnih predmetov iz plastičnih snovi. Z žicami so priredili razstave oblikovali najrazličnejše predmete, hkrati pa seveda ni manjkalo tudi orkestra, ki je zabaval obiskovalce z moderno glasbo. Pod geslom »Sodobna glasbila v sodobni čas« so izdelali skladatelj moderne glasbe Lasry, mehanik Baschet in godbenica Yvonne Lasry nove instrumente, katerih edina trdna opora so žice, resonanco pa zagotavljajo mehovi iz plastične snovi. »V dvajsetem stoletju igramo z 200 let starimi glasbili. Čemu bi ne poskusili ustvariti tudi na tem področju nekaj novega, sodobnega?« je rekel skladatelj Lasry, trio pa je zaigral na novih instrumentih, ki imajo baže kar prijeten glas, čeprav zvenijo klasičnih glasbil vajenemu ušesu sprva malce nenavadno. Instrumenti, ki jih kažeta naša posnetka, za sedaj še nimajo dokončno veljavnih imen.

Hudič v laseh

Nedavno so v Kanadi uradno sklenili, da je treba spremeniti sliko kraljice Elizabete na kanadskih dolarjskih bankovcih, ker so Kanadčani opazili, da kodri v kraljičinih laseh tvorijo lik, ki mu pravijo »hudič«. V javnosti je bilo slišati celo precej ogorčenih kritik na rovaš fotografija, ki je napravila narodna banka zdaj sklenila izdati nove dolarjske bankovce. Slika bo ostala ista, vendar bodo lase na kraljici glavi tako retuširali, da bodo »izgnali hudiča«.

Oddal je TRI BRZOJAVKE

Psihiatri bodo pregledali mesarja, ki je brzojavno zahteval, naj vkorakajo v Avstrijo češke, ameriške in sovjetske vojaške enote

Pod obtožbo poskusa veleizdaje se bo zagovarjal pred okrajnim sodiščem v Welsu ob Donavi 38-letni mesar in gostilničar Karl Erkner iz Prama. Letošnjo pomlad je prišel na krajevni poštni urad in je hotel oddati tri brzojavke na naslov dunajskih poslanstev Sovjetske zveze, Čekoslovaške republike in ZDA, ki naj bi brzojavke poslala svojim predsednikom. V besedilu je bilo med drugim rečeno, da je v Avstriji vse narobe, zato mesar zahteva takojšnje vkorakanje sovjetskih, čeških in ameriških vojaških enot.

Poštni uradnik je Erknerja opozoril, da brzojavk s takšno vsebino ne more poslati dalje, ker so naperjene proti državi, Erkner pa ni popustil in je na lastno odgovornost zahteval, naj uradnik pošlje telegrame.

Taj njegovi zahtevi je poštari ugodil in je poslal brzojavke v Ried, Erkner pa je plačal 200 šilingov pristojbine. Čez nekaj tednov se je spet oglašil na pošti in zahteval denar nazaj, češ da njegovega brzojavnega »klica na po-

moč« niso posredovali naslovniku. Poštar je zavrnil njegovo zahtevo, češ da je s prevzemom brzojavk tudi prevzel dolžnost, da jih bo poslal naprej, s tem pa je bilo njegovo delo opravljeno. Po mnenju krajevne policije si Erkner ni dovolil neslane šale, vprašanje pa je, ali je mož prišteven, zato ga bodo pred sodno obravnavo poslali na psihiatrično kliniko. Dosedanja preiskava je pokazala, da je mesar v začetku letošnjega leta iz neznanih vzrokov zaprl poslovalnico in dal gostilno v najem, hkrati pa se je ločil od žene.

NA SEVERU SO JAGODE ZRELE

Kmetje in obiralci so se spopadli s puškami, kosami in cepci

Na severu dozorijo vse »nekoliko kasneje kot pri nas. Tako so v norveškem Lensviku šele pred dnevi dozorele vrtno jagode. Kmetje so prav kot vsako poletje tudi do pot najbližjega 400 mladih nabiralk iz vseh norveških pokrajin.

Gostilničarji v norveškem Lensviku so veseli, zakaj krone se nabirajo v njihovih predalih, manj navdušeni pa so kmetje, in sicer ne samo zato, ker posedanje po gostilnah dekleta odvrača od dela, marveč zaradi tega, ker jim »nemoralni fantini sledijo vsepovsod, celo na polje, kjer potepajo dragocene jagodne grmičevje«.

»Zdaj si bomo sami pomagali«, so razjarjeni kmetje sporočili policiji. Oborožili so se s kosami in cepci ter se odpravili na stražo v jagodne nasade. Potem so kmetje ugotovili, da so dekleta odhajala zvečer s fanti v senike in kozoce, kjer so pobje ne glede na nevarnost požara prižigali cigarete. To pa je bila iskra v sod smodnika. Kmetje so namerili puške s šibrami proti svetlim točkam na senu in sprožili. Fantje so uprizorili protinapad, razvnela se je prava bitka za »jagodarice«.

Na srečo se je vse skupaj končalo brez hujših posledic, ogorčenost pa je bila vendarle tako huda, da je morala policija naročiti fantom, naj se čimprej oddalijo.

pravo na delo drugam. Kmetje, ki ponoči sploh niso več spali, so zahtevali »okrepljeno policijsko zaščito«. »Sami ne moremo varovati 400 deklet in prav toliko stotov jagod, ki so še v nasadih, saj

je že vse skupaj podobno filmskim dogodkom z Divjega zahoda...«

V Parizu gradijo novo palačo mednarodne organizacije za znanost in kulturo UNESCO. Svoj prispevek bo dal tudi znani britanski kipar Henry Moore, ki je dejal, da bo potreboval s svojimi pomočniki dobrega pol leta, preden bo izpolnjeno naročilo, ki ga je prevzel. — Iz rimske okolice so že pripeljali 100-tonski marmornati blok, ki ga bo kipar preoblikoval v 30-tonsko skulpturo

Ionska raketa

Zdi se, da so Američani uredili vsaj eno izmed vprašanj, ki jih bo treba razjasniti pred prvim poletom v vesolje. Po njihovih trditvah so iznašli primeren gorivo. Nova raketa bo imela namesto običajnega pogonskega goriva eksplozivne dele težke kovine, na primer radija. Tak ionski motor bo lahko deloval le v prazenem prostoru, zato bodo raketo izstrelili do določene višine z običajnimi pogonskimi sredstvi, ioni pa bodo začeli delovati šele v veliki višini. S sto kilogrami novega pogonskega goriva bo raketa lahko letela do dva meseca.

Pionir vesmirskih poletov Hermann Oberth je že pripravil

prve račune v zvezi z novo ionsko raketo, potrdili pa so jih tudi elektronski računski stroji. Ameriška fizika sta izračunala, da bi lahko avtomatična ionska raketa, ki bi tehtala poldrugo tona, prenašala okoli 500 kg raznih znanstvenih aparatov, za vesmirske polete z navadnimi raketami pa bi potrebovali na desetine ton goriva za vsakih 40 kg instrumentov.

Ionska raketa bi se lahko s 110 kg goriva premikala okoli zemlje leto dni, pri tem pa bi opisovala dokaj zapleteno pot. Znanstveniki pravijo, da bodo vesmirski poleti mogoči, če bodo zadovoljivo izvedli to zamisel.

Za dobro voljo

MARK TWAIN IN SLIKE

Znani ameriški književnik Mark Twain je prejel fotografije svojih častilcev, ki so zatrjevali, da so mu podobni. Navsezadnje mu je bilo tega dovolj, posnetke je sežgal, njihovim lastnikom pa je odgovoril:

»Ker mi je vaša slika podobna, sem jo dal v okvir in jo zdaj uporabljam kot ogledalo za britje.«

»Sporočam ti, mama, da me nočjo ne bo na večerjo...«

SREMAC V KAVARNI

Nekoč je prišel Stevan Sremac v kavarno, ki je bila skoraj popolnoma zasedena. S težavo je našel prazno mizo in sedel, pa je že prišel natakar:

»Oprostite, ta miza je zasedena!«

»Nič ne de, odnesite jo, meni pa dajte drugo!«

Njen prvi javni nastop

V DIPLOMACIJI

Neki francoski književnik je bil nekaj časa uradnik v ministrstvu za zunanje zadeve, pa je moral iz službe zaradi različnih škandalov. Potem se je posvetil književnosti in je napisal nekaj romanov, v katerih je ostro napadel znane osebnosti iz pariske »boljšje« družbe. Pri tem je takole označil diplomata:

»Diplomat je gospod, ki zna zdehati z zaprtimi usti.«

»Vidite, tu pa je otroška soba...«

»Sončnemu mestu« naproti

● V Aplachu na Tirolskem so se pred kratkim zbrali zastopniki angleških, francoskih in italijanskih arhitektov na prvem evropskem razgovoru o »sončnem mestu«, ki je o njem poročal vodja studija »Le Corbusier« André Wogensky. Po mnenju arhitektov je »City Radieuse« že 40 let edina sprejemljiva rešitev iz vsemestne bledičnosti.

Doslej so uresničili to zamisel le na dveh koncih, in sicer v Corbusierovih stanovanjskih enotah v Marseillu in Nantesu, v velikanskih stanovanjskih blokih, ki je v njih prostora za 2000 ljudi, pa tudi za najpomembnejše trgovine, za poštne urade, za otroške vrtnice itd. Velika prednost tega sistema je pridobitev prostora za zelene površine.

V evropskih vsemestnih stanovanjskih enotah povprečno po 300 ljudi. Če bi stanovanja gradili drugo nad drugim v vrsti na tleh, bi stalo na področju štirih hektarov eno samo stanovanjsko poslopje, vse drugo pa bi ostalo prosto za parke in zelene nasade. Prometne poti za pešce ter za osebnih in tovornih avtomobilskih promet bi povsem ločili med seboj, parkiranje ob cestnih robovih bi bilo prepovedano, tako da bi cesta ostala res prosta za nagli promet.

Cepprav je sloviti francoski arhitekt Corbusier uredil že vrsto vprašanj, vse njegove zamisli še zdaleč niso izvedene. Kot poglavito oviro za nov način graditve so omenjali arhitekti nasprotovanje mestnih uprav in nepoučene javnosti. Nedavno razstavo gradbeništva v Berlinu so navzlic širokopoteznim pobudam označili kot neuspeh, ker se organizatorji niso dosledno ravnali po prvotnih zamislih.

Angleški arhitekt Howl je v svojem govoru ostro nastopil proti preseljevanju ljudi iz vsemest v enodružinske hišice na podeželju. Po njegovem mnenju odpravljajo take predmestne stanovanjske kolonije pravo naravno vedno dalje vstran od mestnih središč,

Arhitekti pravijo, da so veliki stanovanjski bloki sredi zelenja boljši od družinskih hišic

pri tem pa ne koristijo družinskemu individualizmu, marveč pripravljajo pot množični arhitekturi brez posebne vrednosti. Bodočnost vsemest je po mnenju tega arhitekta v visokih stanovanjskih hišah z zelenimi nasadi v okolici. — Udeleženci zborovanja so se dogovorili, da bodo prihodnje leto spet preverili dosežke in izmenjali zbrane izkušnje.

Na britanski razstavi ponijev v Londonu so pokazali tudi tegale polletnega žrebička, ki ima leopardovim lisam podobne pege. Med ljubitelji konj in ponijev še posebej je zbuja »Leopard« veliko zanimanje

Drobne ZANIMIVOSTI

NACRTI MATURANTOV

Nerodna formulacija je ušla piscu članka o maturantih v nekem italijanskem listu. Takole se glas stavek: »Približno polovico maturantov se bo posvetilo vojaškemu ali uradniškemu poklicu, drugi pa želijo delati.«

IGRALNICA V PLAMENIH

V svetovnoznane kopalsku na Atlantski obali Biarritz je izbruhnil v igralnici požar, ki je napravil okoli 500 milijonov frankov škodo. Direktor igralnice je dejal, da bi bilo vsaj 200 smrtnih žrtev, če bi požar izbruhnil nekaj ur kasneje.

LETALSKI HRUP IN ZIVALI

Uprava živalskega vrta v Ouwelandu pri Rehnu na Holandskem je ugotovila, da je hrup sodobnih letalskih motorjev vzrok visoke smrtnosti med živalmi in njihove manjše natičete.

PRVI POLJSKI REAKTOR

Dela na prvem poljskem raziskovalnem reaktorju pri Swierkcu so v zaključni fazi, druga dva poskusna reaktorja pa bodo zgradili do leta 1970.

JEDRSKE RAZISKAVE V KIELU

Univerza v nemškem mestu Kiel ob Severnem morju gradi središče za jedrske raziskave, ki bo med največjimi v Evropi. V sestavi tega raziskovalnega centra bo reaktor v Hamburgu ter laboratoriji za delo z radioaktivnimi izotopi v Kielu, Lübecku in Flensburgu.

SVETLE PREPROGE

Američan Wadely je dal patentirati svoje preproge iz fosforescentnih vlaken. Po izumiteljevih trditvah se bodo te preproge obnesle zlasti v gospodinjstvu, ker bodo tako svetle, da se ne bo spotikal ob njih nihče, kdor bo stopil v temno sobo. Patent je že prodal nekemu newyorškemu podjetju za proizvodnjo preprog.

PLASTIČNI NOHTI

V nekem ameriškem laboratoriju so začeli proizvajati nohte iz plastične snovi v vseh mogočih oblikah in barvah. Umetne nohte so že dali na trg in pravijo, da jih je lahko prilagoditi vsem mogočim oblikam normalnih nohtov in jih pritrditi nanje.

70 LET POROČENA

Dunajčani so pred kratkim pozdravili najstarejša zakonca v svojem mestu. V Hollabrunnu sta se pred 70 leti poročila Anna in Johann Rohrer. Mož, ki je bil poljski delavec, je zdaj star 94 let, njegovi ženi pa jih je 98. Oba sta za svojo starost še kar pri močeh.

Tovorni vlak brez tirov

Čez neskončno avstralsko pokrajino si bo kmalu utiral pot tovorni vlak. Valil se bo čez hribe in doline, ustavila ga ne bo niti puščava ne močvirje. S tem vlakom bodo Avstralcji proci lahko prišli v najbolj oddaljene in doslej nepristopne dele svoje celine. Skrivnost tega vlaka je v posebni konstrukciji koles. Po desetletnih raziskovalnih delih je neko ameriško podjetje izdelalo tovorni vlak, ki ima za vsako kolo poseben elektromotor. Kolesa imajo premer od 183 do 300 cm, platišča pa so široka do 122 cm, pač v skladu s potrebami. Motorjem dajeja istosmerni tok dva generatorja, ki sta skupaj s 16.000 litri goriva v prvem vagonu, torej na lokomotivo.

Svojevrsni vlak bodo uporabili na najtežje prehodnih terenih. Na progo pot se bo odpravil skozi puščavo Simpson med Queenslandom in Osrednjo Avstralijo, kamor doslej še ni moglo nobeno motorno vozilo.

V Angliji se je razvijal pred dnevi najhujši vihar, kar pomnilni ljudje. Visoki valovi so pogoltnili nekaj zasidranih jacht. Posnetek kaže razdrto zabavišče v Blackpoolu

